

N. 81

SEANCES
DU MERCREDI 27 MARS 1985

MATIN

SOMMAIRE :

DECES D'UN ANCIEN MEMBRE DE LA CHAMBRE (M. Willy Frère) :

Page 2295.

BUDGET ET PROJETS DE LOI (discussion) :

Budget du Ministère de l'Emploi et du Travail pour l'année budgétaire 1985 (transmis par le Sénat) (Doc. n° 4-XVII/1).

Projet de loi ajustant le budget du Ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1984 (transmis par le Sénat) (Doc. n° 5-XVII/1, 1bis et 2).

1. Discussion générale. — *Orateurs* : MM. De Mol, Detremmerie, Deneir, Bossuyt, M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail, M. Leclercq, p. 2295.
2. Discussion des articles du budget du Ministère de l'Emploi et du Travail pour l'année budgétaire 1985, p. 2307.
3. Discussion des articles du projet de loi ajustant le budget du Ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1984, p. 2308.

Projet de loi modifiant l'article 8 de la loi du 16 mars 1971 sur le travail (Doc. n° 1099).

1. Discussion générale. — *Orateur* : M. De Mol, p. 2309.
2. Examen de l'article unique, p. 2310.

Projet de loi chargeant le Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises du paiement d'une indemnité de transition (Doc. n° 1073).

1. Discussion générale. — *Orateur* : M. Marchand, rapporteur, p. 2310.
2. Discussion des articles, p. 2310.

VERGADERINGEN
VAN WOENSDAG 27 MAART 1985

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE :

OVERLIJDEN VAN EEN GEWEZEN KAMERLID (de heer Willy Frère) :

Bladzijde 2295.

BEGROTING EN WETSONTWERPEN (bespreking) :

Begroting van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1985 (overgezonden door de Senaat) (Stuk nr. 4-XVII/1).

Wetsontwerp houdende aanpassing van de begroting van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid van het begrotingsjaar 1984 (overgezonden door de Senaat) (Stuk. nrs. 5-XVII/1, 1bis en 2).

1. Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren De Mol, Detremmerie, Deneir, Bossuyt, de heer Hansenne, Minister van Tewerkstelling en Arbeid, de heer Leclercq, blz. 2295.
2. Bespreking van de artikelen van de begroting van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1985, blz. 2307.
3. Bespreking van de artikelen van het wetsontwerp houdende aanpassing van de begroting van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid van het begrotingsjaar 1984, blz. 2308.

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 8 van de arbeidswet van 16 maart 1971 (Stuk nr. 1099).

1. Algemene bespreking. — *Spreker* : de heer De Mol, blz. 2309.
2. Onderzoek van het enig artikel, blz. 2310.

Wetsontwerp waarbij het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting der ondernemingen ontslagen werknemers belast wordt met de uitbetaling van een overbruggingsvergoeding (Stuk nr. 1073).

1. Algemene bespreking. — *Spreker* : de heer Marchand, rapporteur, blz. 2310.
2. Bespreking van de artikelen, blz. 2310.

APRES-MIDI

SOMMAIRE :

EXCUSES :

Absences motivées, p. 2315.

PROPOSITION DE LOI ET DE RESOLUTION :

Impression et distribution :

Le bureau a autorisé l'impression d'une proposition de loi et d'une proposition de résolution, p. 2315.

PROJETS DE LOI (discussion) :

Projet de loi modifiant l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants (*Doc. n°s 1129/1 à 3*).

Discussion des articles. — Art. 3: amendement de M. J.-B. Delhay, p. 2316.

Projet de loi modifiant l'article 62, § 3, des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés (transmis par le Sénat) (*Doc. n°s 978/1 et 2*).

Examen de l'article unique, p. 2316.

Projet de loi relatif aux conditions techniques auxquelles doivent répondre tout véhicule de transport par terre, ses éléments ainsi que les accessoires de sécurité (modifié par le Sénat) (*Doc. n°s 616/4 et 5*).

Discussion des articles, p. 2316.

Projet de loi modifiant l'arrêté-loi du 30 décembre 1946 relatif aux transports rémunérés de voyageurs par route effectués par autobus et par autocars, la loi du 1er août 1960 relative au transport rémunéré de choses par véhicules automobiles et la loi du 18 février 1969 relative aux mesures d'exécution des traités et actes internationaux en matière de transport par route, par chemin de fer ou par voie navigable (transmis par le Sénat) (*Doc. n°s 1046/1 et 2*).

Discussion des articles, p. 2319.

Projet de loi portant approbation de la Convention européenne sur la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière de garde des enfants et le rétablissement de la garde des enfants, faite à Luxembourg, le 20 mai 1980 (*Doc. n°s 856/1 et 2*).

Discussion des articles, p. 2322.

Projet de loi portant approbation des amendements à la Convention du 6 mars 1948 relative à la création de l'Organisation maritime consultative intergouvernementale, adoptés à Londres le 17 novembre 1977 (*Doc. n°s 1056/1 et 2*).

Examen de l'article unique, p. 2322.

Projet de loi autorisant la Régie des Télégraphes et Téléphones à émettre, sous la garantie de l'Etat, des emprunts à concurrence d'un montant nominal total de dix-huit milliards trois cents millions de francs pour couvrir de nouvelles dépenses de premier établissement (transmis par le Sénat) (*Doc. n°s 1047/1 et 2*).

Discussion des articles, p. 2323.

QUESTIONS :

Questions et réponses écrites (rgt. art. 71) :

Des questions ont été déposées sur le bureau par MM. Bockstal, Burgeon, Cardoen, Caudron, Coëme, d'Alcantara, Dierickx, Desutter, Gabriels, T. Kelchtermans, Militis, Suykerbuyk, Van den Bossche, Vanhorenbeek, F. Vansteenkiste, R. Van Steenkiste et Willockx, p. 2323.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE :

VERONTSCHULDIGD :

Gemotiveerde afwezigheden, blz. 2315.

VOORSTEL VAN WET EN VAN RESOLUTIE :

Drukken en ronddelen :

Het bureau heeft het drukken toegelaten van een wetsvoorstel en een voorstel van resolutie, blz. 2315.

WETSONTWERPEN (bespreking) :

Wetsontwerp tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen (*Stuk. nrs. 1129/1 tot 3*).

Bespreking van de artikelen. — Art. 3: amendement van de heer J.-B. Delhay, blz. 2316.

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 62, § 3, van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders (overgezonden door de Senaat) (*Stuk. nrs. 978/1 en 2*).

Onderzoek van het enig artikel, blz. 2316.

Wetsontwerp betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheids-toebehoren moeten voldoen (gewijzigd door de Senaat) (*Stuk. nrs. 616/4 en 5*).

Onderzoek der artikelen, blz. 2316.

Wetsontwerp tot wijziging van de besluitwet van 30 december 1946 betreffende het bezoldigd vervoer van personen over de weg met autobussen en met autocars, van de wet van 1 augustus 1960 betreffende het vervoer van zaken met motorvoertuigen tegen vergoeding en de wet van 18 februari 1969 betreffende de maatregelen ter uitvoering van de internationale verdragen en akten inzake vervoer over de weg, de spoorweg of de waterweg (overgezonden door de Senaat) (*Stuk. nrs. 1046/1 en 2*).

Bespreking van de artikelen, blz. 2319.

Wetsontwerp houdende goedkeuring van het Europees Verdrag betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake het gezag over kinderen en betreffende het herstel van het gezag over kinderen, opgemaakt te Luxemburg op 20 mei 1980 (*Stuk. nrs. 856/1 en 2*).

Bespreking van de artikelen, blz. 2322.

Wetsontwerp houdende goedkeuring van de amendementen bij het Verdrag van 6 maart 1948 tot oprichting van de Intergouvernementele Maritieme Consultatieve Organisatie, aangenomen te Londen op 17 november 1977 (*Stuk. nrs. 1056/1 en 2*).

Onderzoek van het enig artikel, blz. 2322.

Wetsontwerp waarbij de Regie van Telegrafie en Telefonie gemachtigd wordt onder waarborg van de Staat, leningen uit te geven voor een totaal nominaal bedrag van achttien miljard driehonderd miljoen frank tot dekking van nieuwe uitgaven van eerste aanleg (overgezonden door de Senaat) (*Stuk. nrs. 1047/1 en 2*).

Bespreking van de artikelen, blz. 2323.

VRAGEN :

Schriftelijke vragen en antwoorden (rgt. art. 71) :

Vragen werden ter tafel gelegd door de heren Bockstal, Burgeon, Cardoen, Caudron, Coëme, d'Alcantara, Dierickx, Desutter, Gabriels, T. Kelchtermans, Militis, Suykerbuyk, Van den Bossche, Vanhorenbeek, F. Vansteenkiste, R. Van Steenkiste en Willockx, blz. 2323.

SEANCE DU MATIN

PRESIDENCE
DE M. TEMMERMAN,
PREMIER VICE-PRESIDENT

La séance est ouverte à 10 heures.

OCHTENDVERGADERING

VOORZITTERSCHAP
VAN DE HEER TEMMERMAN,
EERSTE ONDERVOORZITTER

De vergadering wordt om 10 uur geopend.

DECES D'UN ANCIEN MEMBRE DE LA CHAMBRE
OVERLIJDEN VAN EEN GEWEZEN KAMERLID

M. le Président. — Mesdames, Messieurs, j'ai appris avec regret le décès de notre ancien collègue M. Willy Frère, qui représentait l'arrondissement de Thuin, au sein de notre assemblée.

En votre nom, j'adresse à sa famille nos vives condoléances.

Dames en Heren, met leedwezen heb ik het overlijden vernomen van onze oud-collega de heer Willy Frère, die in onze vergadering het arrondissement Thuin vertegenwoordigde.

In uw aller naam betuig ik aan zijn familie ons diepgevoeld medeleven.

BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN
ARBEID VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1985 (OVERGEZONDEN
DOOR DE SENAAT)

WETSONTWERP HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING
VAN HET MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID
VAN HET BEGROTINGSJAAR 1984 (OVERGEZONDEN DOOR
DE SENAAT)

Voortzetting van de algemene bespreking

BUDGET DU MINISTÈRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL POUR
L'ANNÉE BUDGETAIRE 1985 (TRANSMIS PAR LE SENAT)

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE L'EM-
PLOI ET DU TRAVAIL DE L'ANNÉE BUDGETAIRE 1984

Continuation de la discussion générale

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, aan de agenda is de voortzetting van de algemene bespreking van de begroting 1985 en over de gecoördineerde tekst van het wetsontwerp houdende aanpassing van de begroting 1984.

Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la continuation de la discussion générale du budget 1985 et du texte coordonné du projet de loi ajustant le budget 1984.

De heer De Mol heeft het woord.

De heer De Mol (op de tribune). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, de komende verkiezingen werpen nu al hun schaduw op de voorgestelde begroting van Tewerkstelling en Arbeid voor 1985. Als we de begrotingsgegevens mogen geloven wordt de toekomst opnieuw rooskleurig: er komt een verhoging van het aantal stabiele arbeidsplaatsen, de jongeren zullen beter in het arbeidsproces ingeschakeld worden, de financiële middelen die ter beschikking van de wedertewerkstellingsprogramma's worden gesteld worden verhoogd met 15 pct., het verlies van arbeidsplaatsen in de privé-sector zal voorkomen worden door een adequate verlenging van de akkoorden over de arbeidsverdeling en door een bedrag, dat overeenstemt met 1,5 pct. van de loonmassa te besteden aan bijkomende arbeidsplaatsen.

Bijgevolg wordt in de begroting het aantal uitkeringsgerechtigde volledige werklozen op 30 juni 1985 op 499 000 eenheden geraamd. Het budgettaire gemiddelde wordt dan, mits een ingenieuze herberekening, op 493 000 uitkeringsgerechtigde volledige werklozen geraamd. De begroting van het departement werd voor 1985 vastgesteld op 91,3 miljard, wat neerkomt op een vermindering met 29,2 pct. ten opzichte van de aangepaste begroting van het voorgaand jaar.

Deze vernieuwing is vooral te wijten aan een herdefiniëring van de bijzondere bruggensioenen, zodat deze voortaan gefinancierd worden door het stelsel van de sociale zekerheid.

In uw begrotingsontwerp opteert u dan ook voor een « voorzichtig optimisme ». U stelt: « Onze toestand verbetert langzamerhand en internationale vergelijkingen liggen in ons voordeel. » Wij vragen u waar dat voordeel ligt, Mijnheer de Minister. Op het vlak van de bedrijfswinsten, de opbrengst van beleggingen en de uitkering van dividenden aan aandeelhouders waarschijnlijk.

In het OESO-verslag van december 1984 lezen we wel andere gegevens over het tewerkstellingsbeleid van deze Regering in vergelijking met andere geïndustrialiseerde landen. In 1983 waren er in België 65 pct. werklozen met een inactiviteitsduur van meer dan twaalf maanden, tegen 43 pct. in Frankrijk en Nederland, 36 pct. in het Verenigd Koninkrijk, 29 pct. in de Bondsrepubliek Duitsland en slechts 13 pct. in de Verenigde Staten. De gemiddelde werkloosheidsduur is dus in België aanzienlijk langer dan in de andere vergelijkbare landen: viermaal langer dan in Zweden en zevenmaal langer dan in Noorwegen. Verder is het werkloosheidspercentage bij de vrouwen in België bijna het dubbel van dat bij de mannen, wat volgens de OESO een uniek verschijnsel is in Noord-Europa.

U wijst erop dat de werkgelegenheid dank zij uw beleid gestabiliseerd is. Uw eigen standaardantwoord parafraserend willen we u zeggen dat het allemaal niet zo eenvoudig is. Achter die algemene ontwikkeling gaan immers vrij grote verschillen schuil naargelang van de bedrijfstakken. De werkgelegenheid groeide alleen in de diensten. In de industrie was in 1984 de produktiviteitswinst groter dan de groei van de produktie, zodat de werkgelegenheid er opnieuw een daling te zien gaf. In de bouwsector ging de activiteitsstijging gepaard met zo'n sterke produktiviteitstoename dat er bijna evenveel banen verloren gingen als in 1983 toen dit verlies vooral te wijten was aan een daling van de produktie met 3 pct.

De lichte daling van de werkgelegenheid is voor een groot deel te verklaren door een toename van de werkgelegenheid in de sector van de niet-verhandelbare diensten. Deze groei is te danken aan de verhoogde werking van het derde arbeidscircuït (+ 12 000 tussen juni 1983 en juni 1984), niettegenstaande de werkgelegenheid in de openbare diensten met 2 000 eenheden werd teruggeschoefd. De zogenaamde stabilisering van de werkgelegenheid is dus op rekening te schrijven van de uitbreiding van opslorplingsprogramma's.

Daarnaast zijn vooral externe factoren verantwoordelijk voor de vermindering van het stijgingspercentage van de werkloosheid. Zo stelt men de laatste jaren een sterke afname vast van de groei van de actieve bevolking. De beroepsbevolking groeide in 1982 met 24 000 eenheden, in

1983 met 16 000 en in 1984 nog met 11 000 eenheden. Het gunstig effect van deze verminderde toename kan moeilijk de verdienste van uw beleid genoemd worden. De demografische ontwikkeling, naast de verlenging van de leerplicht, zijn hier de voornaamste factoren.

Hoewel de toegevoegde waarde in het geheel van de bedrijven steeg in 1984, kwam dit niet tot uiting in een toename van de werkgelegenheid. De toegevoegde waarde nam toe in alle bedrijfstakken, maar in slechts drie ervan steeg ook de werkgelegenheid: landbouw, bosbouw en visserij, allesbehalve industriële sectoren. Ook in de bouwnijverheid en de industrie nam de werkgelegenheid af, zodat de toegevoegde waarde per tewerkgestelde er aanzienlijk steeg.

De conjuncturele opleving in het bedrijfsleven en de toename van de toegevoegde waarde ging duidelijk niet gepaard met een gelijklopende beweging van de werkgelegenheid.

Voor het creëren van arbeidsplaatsen in de privé-sector werd gerekend op de tewerkstellingsakkoorden in het kader van de 5-3-3-operatie.

Dit werd hier reeds gisteren vermeld. Deze operatie hield voor de werknemers een inlevering van 45 miljard in. De Regering rekende op 75 000 jobs.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Mais non, c'est incroyable. On répète à longueur de journée depuis trois ans des chiffres que personne n'a jamais annoncés — en 1983, en 1984, et maintenant en 1985. On peut encore « tenir le coup » ainsi pendant dix ans.

De heer De Mol. — In het begrotingsverslag voor 1985 wordt de uiteindelijke tewerkstelling op basis van deze akkoorden op 33 400 jobs geschat. In werkelijkheid kwamen er maar 25 000 banen en in plaats van de verwachte 7 miljard hoeven de werkgevers uiteindelijk niet eens 2,5 maar slechts een half miljard te storten in het Tewerkstellingsfonds.

Ter zake dienen dwingende maatregelen te worden genomen. Telkenmale als in dit verband amendementen werden ingediend, werden ze verworpen.

Het is een politiek schandaal dat de Regering tijdens de budgetcontrole vrede nam met een storting van amper een half miljard in het Tewerkstellingsfonds. Niettegenstaande deze mislukking wordt voor 1985-1986 opnieuw veel heil verwacht van een verlenging van de 5-3-3-akkoorden. Dit is de zoveelste kaakslag die de Regering de werkende en werkloze bevolking toebrengt: terwijl onder het mom van solidariteit van de loontrekken, zelfstandigen en werklozen zware inleveringen afgedwongen worden, verzuimt u in de regeringsmaatregelen de sancties in te bouwen tegenover bedrijven die hun verplichtingen niet willen nakomen.

Meer nog, achteraf keurt u deze houding van de bedrijfswereld zonder meer goed en u wil zelfs op dezelfde wijze verder samenwerken. Terwijl de patroons de ingeleverde miljarden in de vorm van dividenden uitbetalen aan de aandeelhouders, in plaats van dat geld aan te wenden voor de tewerkstelling waarvoor het bedoeld was, neemt u geen enkel initiatief om de naleving van de tewerkstellingsakkoorden door de patroons in de toekomst wel afdwingbaar te maken. De Belgische bedrijven hebben de voorbije jaren bewezen niet op een dynamische, maar wel op een defensieve manier te reageren op devaluatie en kostenbesparende maatregelen. Het is aan de Uitvoerende Macht om maatregelen te nemen, en ze achteraf te doen naleven, om deze perfide houding van verhoging van de winstmarges en uitbetaling van dividenden te sanctioneren en om te buigen naar een effectief tewerkstellingsbeleid.

Alle mooie beloften ten spijt werd binnen de Europese Gemeenschap, na Groot-Brittannië, van 1980 tot 1983 in België de grootste daling van de werkgelegenheid genoteerd. Als de Regering de naleving van de tewerkstellingsakkoorden door het bedrijfsleven niet kan of wil afdwingen, moet in de toekomst geen verandering in deze worden verwacht.

In het verslag van de begroting voor 1985 lezen we dat u rekent op 20 000 nieuwe arbeidsplaatsen door tewerkstellingsakkoorden in het bedrijfsleven. Dit zou gebeuren door de verlenging van de 5-3-3-akkoorden en de aanwending in 1985-1986 van een enveloppe van 1,5 pct. van de jaarlijkse loonsom ter stimulering van de werkgelegenheid. Wij vragen ons af of uw fantasie u parten speelt en of u inderdaad het middel gevonden hebt om de vennootschappen hun verplichtingen te doen nakomen. Voortgaand op de verklaring van de heer Pullinckx, afgevaardigde beheerder van het V.B.O., in het B.R.T.-journaal van 11 maart, vrezen we dat het bedrijfsleven niet van plan is de regeringsverwachtingen in te lossen. Dus blijft alleen uw fantasie over.

Uw begroting is impliciet gebaseerd op versoepeling van de werking van het arbeidsmarktmechanisme als het middel om het probleem van de werkloosheid op te lossen. Deze dereguleringspremissie is ons onderzocht bekend. U gaat ervan uit dat de arbeidsmarkt dusdanig versterkt is dat de vraag zich niet meer voldoende kan aanpassen aan het aanbod en omgekeerd. Individualisering en flexibilisering zijn dan de neoliberale sleutel-

woorden van opvattingen die vooral opgeld maken bij bedrijfsleiders. Het gevolg is echter dat aan de ene kant aan steeds meer groepen het recht op arbeid ontzegd wordt, terwijl aan de andere kant herstel en herverdeling van de arbeid niet van de grond komt.

Uw arbeidsmarktbeleid is afgeleid van de zogenaamde methode-Coule. De heer Coule was de Franse arts die zijn patiënten wijsmaakte dat zij zichzelf konden genezen als ze maar dikwijls genoeg tegen zichzelf zeiden dat ze helemaal niet ziek waren.

Zo kan volgens u het probleem van de werkloosheid worden « opgelost » door het begrip arbeid te herdefiniëren en te suggereren dat arbeid in een nepstatuut en met minimale bezoldiging ook volwaardige arbeid is, evenals deeltijds werken om aan de werkloosheid te ontsnappen.

De heer Deneir. — Dat werd nooit gezegd; niemand heeft ooit verdedigd wat u een « nepstatuut » noemt. Onder meer de heer Claes heeft gezegd dat dit volwaardige arbeid is. Dat zijn opslorings- en vervangingsprogramma's, noch min noch meer.

De heer De Mol. — Ik heb hier reeds driemaal verwezen naar het voorstel van de Landelijke Bediendencentrale. Dit is een voorstel in drie fasen en het behelst om op korte termijn een volwaardig statuut uit te werken. U kent voorzeker dit voorstel ook; het beoogt het statuut volwaardig te maken en de groei naar een volwaardige tewerkstelling. Waarom stelt u dat niet voor? Bovendien geeft u niet toe dat het statuut niet gelijkwaardig is, zowel naar loon als naar arbeidsvoorwaarden.

De heer Deneir. — Het is daarom precies dat wij gezegd hebben dat wij dat niet aanzien als een volwaardig statuut; het is een opslorings- en vervangingsprogramma.

Toen dit destijds gelanceerd werd door Minister Spitaels, heeft hij zelf gezegd: « Il n'y a pas de plan. Il s'agit de programme ».

De heer De Mol. — U kan toch niet betwisten dat dit ongelijke arbeidsvoorwaarden zijn en dat het een toestand is die niet kan blijven duren.

De heer Deneir. — U mag niet doen alsof wij zouden gezegd hebben dat dit niet waar is.

De heer De Mol. — Ik heb mij tot hiertoe tot de Minister gewend. Bovendien moet ik u de vraag stellen waarom u niet ingaat op het voorstel van de Landelijke Bediendencentrale, zodat men in fasen overgaat tot een gelijkwaardige tewerkstelling. Dat is in feite het probleem.

De heer Deneir. — U kan niet betwisten dat er een aantal zaken in verband met dat statuut zijn verbeterd.

De heer De Mol. — U weet dat dit een statuut is dat aanzienlijk verschilt van een statuut dat gelijke arbeidsvoorwaarden inhoudt.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Cela dépend des communautés. Il faudrait que vous engagiez les Ministres de la Communauté néerlandaise à prendre le relais de la politique nationale dans ce domaine. Cela pourrait vous aider considérablement. Mais cela ne se réalise pas très vite!

De heer De Mol. — In de derde fase heeft de Landelijke Bediendencentrale tijdelijk gesteld dat het hier meestal gaat om tewerkstelling die met de gewesten te maken heeft en dat de financiële middelen daartoe in feite naar de gewesten zouden moeten worden overgeheveld. Men kan gemakkelijk zeggen dat het de bevoegdheid van de gewesten is, wanneer deze gewesten de middelen niet hebben.

Dat is het plan van de Landelijke Bediendencentrale in de derde fase. Indien u die drie fasen naleeft, kan ik u volledig volgen, maar niet op de manier waarop het thans gebeurt.

Thans kom ik terug tot de « nepstatuten ». Ik stelde dat, als u dat maar lang genoeg blijft herhalen u straks zelf zal geloven dat u op die manier de werkloosheid oplost. Ook kunnen werkzoekenden als werklozen worden weggedefinieerd door hen een wachttijdvergoeding te geven of hen voor te stellen zichzelf tijdelijk te schorsen, door in- en uitstapregelingen mogelijk te maken, of door hen af te voeren naar de pensioensector als brugpensioneerden. Men heeft hier gisteren gesteld dat hierdoor de werkloosheidsstatistiek een properder uitzicht zouden krijgen. De gehanteerde technieken bestaan er dus in het aanbod van arbeidskrachten op de arbeidsmarkt weg te moffelen. Men kan dat moeilijk ontkennen.

Mijnheer Deneir, u hebt gisteren gezegd dat men daar veel vroeger had moeten mee beginnen. Maar de vraag is natuurlijk waarom men niet vroeger op dat idee is gekomen en waarom bepaalde maatregelen niet reeds in die richting gingen, maar niet dezelfde concrete uitwerking hadden.

De heer Deneir. — Wij baseren ons op hetgeen de heer Van Grembergen verklaarde. Er werd onlangs door uw partij in de Senaat een voorstel ingediend, met name door de geachte heer Van Ooheghe. Waarom heeft hij dat ook geen vijf jaar vroeger gedaan, want de crisis duurt nu reeds tien jaar.

De heer De Mol. — Wij behoren toch nog steeds tot de oppositie...

De heer Deneir. — U kunt toch altijd voorstellen indienen...

De heer De Mol. — Er werd toch door de heer Van Grembergen duidelijk gesteld dat wanneer de Regering dit voorstel zou overnemen wij het volledig zullen steunen en dat wij dat als een eerste stap zullen zien in het tewerkstellingsbeleid. Dat is toch een duidelijke stellingname. (*Onderbreking van de heer Deneir.*)

De heer Voorzitter. — Mijnheer De Mol, gelieve uw betoog voort te zetten.

De heer De Mol. — Ja, Mijnheer de Voorzitter, maar ik word voortdurend door de heer Deneir onderbroken.

De heer Voorzitter. — Ik geef er de voorkeur aan dat u de Minister ondervraagt.

De heer Van Grembergen. — Het is een ongelooflijk dwaze discussie te weten wie het vaderschap of het moederschap heeft. De kwestie is te weten of het al dan niet zinvol is en daarover moet tussen verstandige mensen kunnen worden gesproken. (*Herhaalde onderbreking van de heer Deneir.*)

De heer Voorzitter. — De heer Deneir is ingeschreven en hij zal straks zijn mening op de tribune nader kunnen toelichten.

Mijnheer De Mol, gelieve verder te gaan.

De heer De Mol. — Deze instap- en uitstapregelingen zijn, volgens mij, een electorale goocheltruc om uit de werkloosheidsstatistieken 150 000 werklozen zomaar weg te toveren. Dat is iets dat toch dient te worden onderstreept. Naast het effect om met propere statistieken naar de kiezer te stappen heeft deze optie eigenlijk nog bijkomende effecten. Immers deze electorale goocheltruc leidt eveneens tot het institutionaliseren van de marginalisatie van de werklozen met een basisinkomen; tevens breekt deze regeling de algemene afschaffing van de stempelcontrole — waarvoor de heer Sleetx gisteren heeft gepleit — nog verder af.

Als deze Regering de volgende verkiezingen overleeft, hetgeen we niet wensen, kan misschien de reeds geciteerde methode-Coule nog iets méér worden geradicaliseerd — en deze mogelijkheid werd door sommigen reeds gisteren gesuggereerd — door alle langdurige werklozen uit de listings van de R.V.A. te laten verwijderen omdat ze, zo zegt men, «toch niet te bemiddelen zijn door de R.V.A.» Bemiddeling is toch de eerste taak van de R.V.A.

Dit zou dan de ultieme bekroning zijn van de gevoerde afbraakpolitiek. Door verhoging van de druk op het groot werklozenaantal, verhoogt u ook de druk op de werknemers die wel nog tewerkgesteld zijn. De veranderingen die zich voltrekken aan de vraagzijde van de arbeidsmarkt, zoals doorgedreven mechanisatie, automatisering en een wijziging in het vereist kwalificatieniveau leiden tot een structurele afbrokkeling van de werkgelegenheid in de produktiesfeer. Het werkloosheidsvolume als saldo van deze structurele afbrokkeling wordt gebruikt als alibi tot deregularisering van de arbeidsmarkt. De zogenaamde experimenten-Hansenne creëren voor de werkgevers «arbeid à la carte». In feite zorgt de Regering met haar tewerkstellingsbeleid voor een vorm van wegwerparbeiders.

Ik ga nu nog even verder in op de experimenten-Hansenne. Deze zogenaamde experimenten-Hansenne situëren zich vooral op het vlak van een toename van de rendabiliteit van de onderneming. Hoewel men stelt dat een aantal voorwaarden moeten vervuld worden, zo onder meer nieuwe aanwervingen en bijkomende arbeidsduurvermindering, zijn er heel wat negatieve aspecten aan deze experimenten verbonden. Binnen een sector zal de grote produktiviteitstoename de concurrentie verscherpen; bij een toepassing op grotere schaal zullen bedrijven die deze produktiviteitsverhogende maatregelen niet nemen door de beperkte afnamecapaciteit — dat kan men niet ontkennen — meer in de verdrukking komen. De grotere produktiviteit in bepaalde bedrijven kan aldus leiden tot werkloosheid in andere bedrijven!

Het gaat hier om zaken die door dit experiment zeer moeilijk kunnen worden geloofend. Het is duidelijk dat indien deze experimenten in alle bedrijven zouden worden toegepast dit zou leiden, als gevolg van de produktiviteitsstijging — en dat is toch de bedoeling van uw experimenten — tot een stijging van produktie en diensten. Indien deze maatregelen in alle bedrijven zouden worden toegepast, leidt dit — als gevolg van de produktiviteitsstijging — tot een stijging van produktie en diensten. Dan

stelt zich wel het grootste probleem: hoe en waar kan men het groter aantal aangeboden produkten en diensten afzetten? Het probleem stelt zich niet alleen bij de produktiviteit maar vooral bij de afzet.

Een pleiten voor een nieuwe internationale sociaal-economische orde is hier op zijn plaats. Volgens ons kan enkel op deze wijze een lange-termijnstrategie worden ontwikkeld. De huidige crisis en de ontwikkelingsamenwerking zijn nauw met elkaar verbonden.

Het is geen toeval te noemen dat in het begin van het verslag van de ontwerpbegroting voor 1985 wordt gewezen op de noodzaak van een algemene verbetering van de markteconomie en een verlaging van de arbeidskost. Deze Regering heeft de tewerkstelling altijd ondergeschikt gemaakt aan de concurrentiekracht van onze economie. De internationale concurrentievoordelen tracht men waar te maken door produktiviteitsstijgingen, ten koste van een verregaande sociale achteruitgang en individualisering van de arbeidsverhoudingen.

Op regeringsvlak is men blijkbaar tot niet veel meer in staat dan aan werklozenbeheer te doen. In die context stevent u volop af op het neoliberalisme bij uitstek: de deregulering van de arbeidsmarkt en de verworping van de werkloosheidsuitkeringen, van verzekeringsuitkeringen tot bijstandsuitkeringen, een soort armoedegeld. Deze strategie wordt in de begroting voor 1985 verdergezet en meer dan ooit gecamoufleerd door electoraal-statistische ingrepen.

Deze Regering doet enkel aan een statistische werklozenpolitiek; van een tewerkstellingsbeleid is in deze begroting dan ook niets terug te vinden. Integendeel, de regeringsmededeling van 15 maart 1985 voorziet in de overheidsdiensten nog enkel via het Vast Wervingssecretariaat aangeworven tewerkgestelde werklozen; dezen zullen echter niet meer in de R.V.A.-statistieken worden opgenomen vermits ze worden betaald door de overheidsdienst die hen tewerkstelt.

Samenvattend willen we stellen dat deze Regering het scheppen van werkgelegenheid totaal ondergeschikt maakt aan het «herstel van onze concurrentiepositie» en «de sanering van de overheidsfinanciën». De resultaten van het regeringsbeleid zijn ronduit bedroevend; het huidige werklozenbeheer staat nog ver af van een tewerkstellingspolitiek. Onze fractie zal deze begroting om deze reden dan ook niet goedkeuren.

De heer Bockstal. — De verbetering van de concurrentiepositie van onze bedrijven betekent op lange termijn het verhogen van de werkgelegenheid. Zo kortzichtig is deze Regering!

De heer De Mol. — Mijnheer Bockstal, gisteren werd reeds voldoende aangetoond dat de Regering alleen heeft gewerkt op het aspect van de werkgelegenheid op lange termijn en niet op onmiddellijke tewerkstelling door de naleving van de 5-3-3-akkoorden in de bedrijven. Collega Van Grembergen heeft dit feit in zijn uiteenzetting duidelijk bevestigd. Indien u gisteren hier aanwezig was geweest, had u deze opmerking nu niet gemaakt. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Detremmerie.

M. Detremmerie (*à la tribune*). — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, chers collègues, comme le soulignait M. le Premier Ministre, le retour progressif à la confiance et à la croissance est la base nécessaire d'une consolidation de l'emploi. L'amélioration de l'activité économique que ce rétablissement a provoquée en 1984, jointe au succès de l'opération de partage du travail qui avait été lancée en 1983 par vous, Monsieur le Ministre, a permis depuis plus d'un an d'arrêter la progression du chômage et, même pour le chômage des jeunes, de commencer à le réduire sensiblement.

Je voudrais, Monsieur le Ministre, m'arrêter uniquement à ce dernier point: les jeunes. Ce résultat d'une régression du chômage des jeunes est le fruit de votre politique. Comme vous aimez à le souligner, vous ne voulez pas être considéré comme le Ministre du Chômage, mais comme le Ministre de l'Emploi. Cette politique volontariste a permis à de nombreux jeunes, non seulement de trouver un emploi temporaire, et d'acquiescer ainsi une expérience par le biais de programmes spéciaux, mais surtout d'avoir pu à terme obtenir un emploi définitif.

Axer votre politique vers l'avenir, en vue d'assurer l'avenir des jeunes, est votre priorité et le groupe P.S.C. vous encourage à persévérer dans cette voie. Nos jeunes font valoir des exigences plus grandes, et c'est à juste titre, tant pour leur activité professionnelle que pour leur vie professionnelle.

Trois axes me paraissent indispensables pour satisfaire leurs espoirs:

Qu'en est-il de l'adéquation de la formation au devenir de notre société et de son tissu d'activités professionnelles? Dans une société en rapide et constant changement, nous ne pouvons déterminer aujourd'hui quelles seront les nouvelles formes de travail de demain.

Aussi, notre enseignement doit préparer nos jeunes au maximum de polyvalence et à savoir maîtriser les techniques nouvelles. Dès maintenant cependant, nous devons faire en sorte qu'une coopération entre les différents départements ministériels, nationaux, communautaires et régionaux se développe harmonieusement en vue de développer des programmes de perfectionnement et de recyclage professionnels permettant aux intéressés, et notamment aux jeunes, de pouvoir faire face aux exigences de la future activité industrielle et aux techniques nouvelles. Monsieur le Ministre, je vous invite à être le moteur de cette concertation entre les différents départements.

Il faut motiver les jeunes. Trop souvent, on a tendance à décourager nos jeunes en leur disant qu'ils ne trouveront pas d'emploi. Depuis que vous êtes à la tête de votre département, vous vous êtes inscrit en faux contre ce pessimisme. Vous avez développé plusieurs initiatives qui ont permis, comme je l'ai souligné, de réduire le chômage des jeunes. Je pense notamment à l'apprentissage industriel, au stage pour les jeunes, à l'ouverture du troisième circuit de travail aux bénéficiaires du minimex.

Motiver, c'est savoir donner de l'espoir, mais aussi préciser les orientations d'enseignement et de formation à encourager pour l'avenir.

C'est enfin, et j'en viens à mon troisième axe : il faut aussi soutenir les initiatives des jeunes. Les jeunes ont habituellement deux qualités que l'on peut remarquer parmi bien d'autres. Ces qualités sont : la volonté d'entreprendre et l'imagination. Ces deux qualités, nous devons les favoriser et nous félicitons le Ministre de l'Emploi d'avoir intensifié les moyens d'intervention du Fonds de Participation. On libère ainsi effectivement les initiatives pour les sans-emploi désireux de s'installer comme indépendant ou de créer leur propre entreprise.

Nous devons, Monsieur le Ministre, développer cet axe. Ce qui manque souvent aux jeunes, ce ne sont, comme je l'ai déjà dit, ni les idées, ni la volonté, ce sont les moyens pour entreprendre.

J'aimerais vous parler, Monsieur le Ministre, d'une expérience lancée dans ma région : la formation en alternance. En fait, cette expérience, existant depuis quelques années déjà, consistait, pour les jeunes de la région qui étaient au terme de leurs études techniques secondaires inférieures, à permettre par une année complémentaire divisée en deux parties, d'abord un stage au sein de l'entreprise, ensuite une formation théorique à l'école, de trouver plus facilement un emploi dans la vie active industrielle.

Finalement, cette formule a avorté tout simplement à cause du manque de confiance qui à l'époque existait dans la région plus particulièrement à l'égard du secteur textile.

Pourtant, la première année, tous les étudiants qui avaient suivi ces cours avaient trouvé un emploi. On a dû arrêter la seconde année faute de combattants : il n'y avait plus d'inscrits.

Cette formule a été reprise aujourd'hui et approuvée par le Ministre de l'Education nationale. Elle consiste à introduire, à mi-temps, dans des entreprises, des jeunes soucieux d'acquérir une pratique professionnelle complétée, pour le surplus, par une formation théorique en milieu scolaire.

Il s'agit d'un enseignement sur mesure où les jeunes peuvent opter pour différents modules : filature, tissage, lois sociales, comptabilité, etc. Le diplôme de finalité n'est accordé qu'à ceux qui ont suivi avec succès trois de ces modules.

En 1983 et 1984 les jeunes qui ont accepté de suivre cette formation ont toujours bénéficié de la totalité de leurs indemnités de chômage. Or, depuis décembre 1984, par l'abrogation de certaines dispositions légales, ils se voient refuser le droit à leurs indemnités pour la période d'occupation correspondant à la durée des cours théoriques, d'où un certain découragement.

M. Bossuyt. — Mais vous avez voté ces dispositions-là.

M. Detremmerie. — Lorsqu'on vote des textes aussi vastes, il arrive que telle ou telle disposition puisse vous échapper. Je n'ai en tout cas pas la prétention, pour ma part, d'affirmer que je connais à fond tous les textes que j'ai votés. Si c'est votre cas, je vous déclare tout net que j'ai beaucoup d'admiration pour vous.

M. Bossuyt. — Mais vous n'avez pas suivi les débats à ce propos. On avait dit à ce moment-là que ce que vous dénoncez aujourd'hui se produirait.

M. Detremmerie. — C'est votre façon de voir les choses. Mais je ne crois pas que vous ayez le droit de porter un tel jugement car vous n'êtes pas toujours omniprésent non plus.

M. Bossuyt. — Je vous communiquerai certains passages des *Annales parlementaires* à ce propos.

M. Detremmerie. — Si vous voulez me faire une note à ce propos, je vous en remercie déjà. Toute aide est toujours la bienvenue. D'ailleurs, c'est un domaine, Monsieur Bossuyt, que vous connaissez bien.

J'en reviens à mon exposé. Il y a donc un certain découragement, Monsieur le Ministre, alors qu'il est prouvé que la subsistance de ces stages à mi-temps est bénéfique à la mise au travail des jeunes chômeurs.

A titre d'exemple, en 1984, 19 inscrits sur 22 ont été engagés à l'issue de leur formation. Pour 1985, des informations prises auprès des entreprises concernées, il apparaît que les 42 jeunes qui suivent actuellement ce genre de formation seront tous engagés.

Par conséquent, pour perpétuer le succès que rencontre ce nouveau mode de formation, il conviendrait, avant qu'il soit trop tard, de rétablir la situation telle qu'elle se présentait, avant ces modifications législatives qui s'avèrent négatives.

De plus, cette formation en alternance est jusqu'à ce jour facultative et il s'indiquerait, par des mesures appropriées et à définir, de sensibiliser et de stimuler le plus grand nombre possible d'entreprises afin d'étendre ce genre d'enseignement à d'autres secteurs que celui du textile.

Par ailleurs, il est démontré, par l'expérience, que cette opération est plus profitable que les stages ONEm. En effet, les stagiaires ONEm se voient habituellement confier des tâches secondaires, de moindre intérêt, et rares sont ceux qui sont embauchés par l'entreprise où ils ont été occupés pendant un an.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Mais non !

M. Detremmerie. — En tout cas, dans notre région et dans le secteur textile, il s'avère que régulièrement ceux qui ont suivi un stage ne voient pas ce dernier renouvelé. Je répète qu'il s'agit du secteur textile en particulier. Par contre, la formation en alternance a l'énorme avantage d'être une préparation immédiate à l'entreprise et surtout à des postes qui deviendront vacants dans l'année.

C'est peut-être différent dans d'autres postes d'administration mais il est évident que même les stages ONEm peuvent être profitables et apporter une certaine expérience utile pour une meilleure intégration dans l'entreprise. En outre, cette possibilité de formation n'est accessible, actuellement, qu'au niveau A4 et A3. Toutefois, vu le succès que connaissent ces stages à mi-temps, des démarches seront menées très prochainement en vue de les étendre au niveau A2.

Enfin, il ne serait peut-être pas inutile d'envisager le parrainage de ces stagiaires par des prépensionnés qui, en étant maintenus au travail à mi-temps, pourraient ainsi transmettre à ces stagiaires les connaissances pratiques qu'ils ont acquises au cours de leur longue carrière.

Je voudrais aussi très brièvement attirer l'attention — bien que ce ne soit pas directement de votre compétence — sur les avantages octroyés à certaines régions, que ce soit par des invests ou des zones d'emploi.

Or, l'industrie textile est confrontée à des problèmes graves ; c'est l'un des secteurs nationaux où les difficultés existent depuis de nombreuses années. Il serait dès lors utile de compenser les avantages donnés à certaines régions par d'autres mesures en faveur du textile.

Je vous invite donc, au sein du Gouvernement, à examiner ce qui peut être réalisé pour des régions dont l'activité principale est le textile. La région mouscronnoise par exemple représente 51 p.c. du textile wallon et il serait donc tout à fait normal que des facilités accordées à la sidérurgie ou à d'autres secteurs puissent l'être également à ce secteur textile. D'autant que, outre les problèmes propres au textile, se sont greffés des problèmes de travail frontalier. En effet, la crise du textile n'a pas épargné l'industrie textile du nord de la France et de nombreux travailleurs frontaliers se retrouvent ainsi sans emploi.

En ce qui concerne les projets C.S.T. et T.C.T., la commission inter-cabinets constituée par les Ministres nationaux et les Ministres régionaux, comporte sans doute un Comité de contrôle. Mais le délai entre l'introduction du dossier et la solution finale est très long. Il serait intéressant de pouvoir le raccourcir, surtout lorsque l'objectif principal est de remettre des gens au travail. Cela échappe probablement aux Ministres concernés mais il y aurait là certains encouragements à adresser à leurs collaborateurs en vue de traiter ces dossiers plus rapidement.

En ce qui concerne le Fonds social européen, je demanderai qu'un effort important soit fait dans la formation professionnelle et plus particulièrement en faveur de l'informatique et des langues modernes.

En ce qui concerne les procédures administratives, vous en avez déjà corrigé de nombreuses. Mais en ce qui concerne les primes données aux jeunes chômeurs qui s'installent comme indépendants, je suis ahuri de constater le temps qu'il faut pour faire aboutir un dossier. Cela dépend sans doute des régions ou de certaines personnes mais je pense que là aussi une accélération de procédure serait bénéfique.

De même, une meilleure information des chômeurs serait très utile. En effet, certains chômeurs avides de retrouver un emploi acceptent bien souvent un travail à temps partiel. En cas de nouveaux licenciements, et s'ils occupaient auparavant un emploi à temps complet, ils ne pourront bénéficier que d'indemnités réduites calculées sur base de leur dernier salaire. A moins, toutefois, qu'ils aient pris la précaution d'introduire, au préalable, une déclaration en vue de la conservation de leurs droits; par conséquent, là aussi une meilleure information s'avère nécessaire.

J'en reviens maintenant à mon propos initial qui est de vous encourager et de vous remercier pour ce que vous avez déjà réalisé. L'emploi est évidemment un domaine excessivement délicat dont la solution s'annonce difficile. Vous avez pris de nouvelles initiatives en la matière; je vous en remercie et j'espère que d'autres initiatives de votre part pourront couronner l'action gouvernementale.

De heer Voorzitter. — De heer Deneir heeft het woord.

De heer Deneir (op de tribune). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, collega's, iedereen die tot nu toe het woord heeft genomen in de bespreking van deze begroting heeft zeer terecht onderstreept dat de werkloosheid de grootste plaag van deze tijd blijft, vooral omdat het voor velen een situatie van onbepaalde duur schijnt te zijn en zelfs van uitzichtloosheid.

Twee, drie jaar geleden, heb ik hier gesproken over het risico dat wij lopen een uitgesloten generatie te zien aantreden.

Ik heb toen gezegd dat deze uitgesloten generatie zou kunnen ontstaan door het feit dat velen geconfronteerd worden met de situatie dat, bij de vraag naar arbeid, men vooral een beroep doet op mensen met ervaring, omdat zij uiteraard en helaas veelvuldig — een lelijk woord! — op de arbeidsmarkt aanwezig zijn. Wanneer de vraag naar werkrachten echter ooit eens voldoende zou hernemen, is het niet ondenkbaar dat op dat ogenblik degenen die nu bij gebrek aan ervaring, niet in aanmerking komen op dat ogenblik het laatst in aanmerking komen omdat dan de mentaliteit zal bestaan — zoals die nu al zo dikwijls ten onrechte bestaat — van: zij stempelen reeds zolang en ze hebben waarschijnlijk geen zin meer om te werken.

Wanneer wij dit risico lopen, kunnen wij ervoor waarschuwen dat dit niet een economisch, een sociaal probleem is, maar een echt maatschappelijk probleem. In dat verband sluit ik mij in grote mate aan bij de analyse die de heer Van Grembergen hierover maakte.

Anderzijds meen ik toch dat wij ook niet kunnen loochenen dat deze Regering en de Minister van Tewerkstelling en Arbeid ernstige inspanningen hebben geleverd en nog leveren om de tewerkstellingskansen te verbeteren. Wij moeten echter bij de analyse daarvan ook de nodige eerlijkheid aan de dag leggen, want niet alles wat beoogd werd, is bereikt. Wij kunnen dat betreuren, maar wij moeten ook beginnen met het te constateren.

Om mij dan maar tot twee terreinen te beperken, stel ik vast dat de 5-3-3-operatie tot ongeveer 33 000 nieuwe banen heeft geleid, dat ongeveer 80 000 mensen deeltijds tewerkgesteld zijn. Dat zijn er hoe dan ook ongeveer 113 000 die niet meer werkloos zijn. Met andere woorden, zonder dit beleid zouden wij waarschijnlijk zijn geconfronteerd met een werkloosheid die hoger zou liggen dan nu het geval is, namelijk 113 000 eenheden meer.

De uitbouw van de opsporingsprogramma's waarover hier veel werd gezegd — soms zeer terecht — heeft ook positief bijgedragen tot het verminderen van de werkloosheid.

Wij staan erachter dat deze tewerkstelling opgevoerd wordt, maar ik wil er ook onmiddellijk aan toevoegen wat praktisch door iedereen werd gezegd, over alle partijen heen, dat er moet naar gestreefd worden het statuut van deze mensen zoveel mogelijk te harmoniseren en ze op sociaal-rechtelijk en arbeidsrechtelijk gebied minstens op voet van gelijkheid te brengen en dit op een zo hoog mogelijk niveau.

Ik zou in deze context de aandacht willen vragen voor een bepaalde categorie van werklozen, waarvan wij de laatste tijd vaststellen dat ze merkwaardig snel toeneemt, met name degenen die tewerkgesteld worden met vrijstelling van stempelcontrole. Het feit dat hun aantal toeneemt, betekent dat de jongeren met alle mogelijke middelen tewerkstelling zoeken, want zij zijn bereid tegen de vergoeding van werkloosheid, voor zover zij worden vrijgesteld van controle, te arbeiden. Er is ook iets wat wij dan in omgekeerde orde nader moeten bekijken. Wanneer dit fenomeen toeneemt dan wil dit zeggen dat in een bepaalde sfeer van onze maatschappij ook reële behoeften aan tewerkstellingsmogelijkheid bestaat maar dat er in feite geen financiële middelen zijn om tot normale uitbouw te komen.

Wij stellen vast dat precies deze jonge mensen veruit het minst beschermd zijn van alle categorieën die we kennen. Als we al eens een kwaad woord zouden zeggen over B.T.K.-ers of over tewerkgestelde werklozen wat hun statuut betreft, dan kunnen we niets anders dan zeggen dat wanneer iets gebeurt binnen het herzien van de statuten van de tewerkgestelde werklozen, in de brede betekenis van het woord, er in eerste instantie iets moet worden gedaan ten aanzien van deze mensen.

Als eerste punt — en dat zal zeker niet kostelijk uitvallen — zou ik willen vragen dat men hen volledige bescherming zou geven op het stuk van de sociale zekerheid, want dat is momenteel niet het geval. Zij zijn meestal niet verzekerd tegen de risico's van arbeidsongevallen. Als wij weten dat er meer dan 100 000 arbeidsongevallen per jaar zijn en dat er meer dan 20 000 mensen tewerkgesteld zijn met vrijstelling van stempelcontrole, dan kunnen we stellen dat een belangrijk aantal van deze mensen regelmatig zijn blootgesteld aan de risico's van arbeidsongevallen, met soms zeer ernstige gevolgen.

Ik meen dat aan degenen die op deze mensen een beroep doen de verplichting moet worden opgelegd hen te verzekeren tegen arbeidsongevallen. Men zou kunnen stellen dat zij niet aangeworven zijn onder een arbeidsovereenkomst. Ik geloof evenwel dat dit een formalistische objectie zou zijn. Zij zijn aan het werk en zij moeten dus beschermd worden tegen de risico's die dat werk meebrengt. Ik ben van oordeel dat wij in deze richting toch een oplossing kunnen vinden, die daarenboven, ik herhaal het, zeker niet duur zal uitvallen.

Een tweede probleem is dat van de fameuze 5-3-3-operatie en wat ermee samengaat. Deze operatie was bedoeld als een aanwakking van de tewerkstelling en een aantal objectieven hiervan werden zeker bereikt. Wat minder goed schijnt te verlopen zijn de stortingen die in het Tewerkstellingsfonds moesten terechtkomen. Iedereen constateert dat en ik weet, Mijnheer de Minister, dat u enkele tijd geleden hier verklaard hebt dat het in feite nog kan duren tot de maand mei vooraleer men een zuivere kijk zal hebben op de uiteindelijke resultaten. Die tijd kunnen wij u wel gunnen maar het is gewoon niet denkbaar dat de inlevering wel in de feiten geschiedt maar dat het produkt ervan niet terecht komt waar het moet komen.

Het is toch in deze context dat heel de operatie is opgezet en de betekenis ervan was dat, wanneer bepaalde bedrijven hun verplichtingen niet nakomen, wanneer ze niet in een bepaalde C.A.O. zijn opgenomen, ze hoe dan ook de inlevering zouden ter beschikking stellen van het Tewerkstellingsfonds met het oog op het mogelijk maken van nieuwe impulsen uitgaande van de Regering. Wij kunnen dus moeilijk aanvaarden dat de verplichtingen niet zouden worden nagekomen, ten eerste, omdat de inlevering is geschied en ten tweede omdat dit een nieuwe impuls vanwege de Regering op het vlak van de tewerkstelling onmogelijk maakt of in ieder geval sterk afremt.

Ik meen dat wij ten opzichte van het geheel van de werknemersgroep moeten stellen dat het onrechtvaardig zou zijn indien zo iets gebeurde.

Een derde probleem waar ik even wil bij stilstaan betreft het fameux artikel 143 van de werkloosheidsreglementering. Nu eens wordt gepleit om dit artikel af te schaffen dan weer om het aan te passen; en zo kunnen wij, naar ik meen, een aantal pleidooien ontwikkelen waarvan wij moeten zeggen dat elk van die pleidooien binnen een bepaalde context waardevol is. Persoonlijk ben ik van oordeel dat wij het citaat van de heer Deleek van Beverage niet mogen zien als een citaat dat alleen bij volledige tewerkstelling zou kunnen worden toegepast. Momenteel is er af en toe ook een aanbod en dienaangaande kan ook misbruik worden gepleegd. Wanneer er misbruik zou worden vastgesteld dan moet het mogelijk zijn, en dit ten aanzien van degenen die de sector betalen, om degenen die weigeren tewerkgesteld te worden te sanctioneren. Dat is iets heel anders dan sancties opleggen aan die mensen die wel meerdere sollicitatiebrieven kunnen voorleggen maar het geluk niet hadden aanvaard te worden. Het is ook iets heel anders wanneer wij vaststellen dat de uitsluiting in feite wordt beslist door één persoon.

Mijnheer de Minister, ik behoor tot degenen die hebben helpen zoeken naar oplossingen om het artikel 143 aan te passen aan de huidige situatie. Gezien de huidige toestand durf ik erop aan dringen dat de vroegere commissie van advies opnieuw wordt ingesteld.

Niettegenstaande het niet wetenschappelijk mag veralgemeend worden, leert de ervaring toch dat het in de huidige context precies de minst mondigen zijn die het eerst door uitsluiting getroffen worden. Dit is niet de bedoeling van artikel 143. De betekenis van dit artikel is het uitsluiten van hen die op lange termijn bewijzen niet te willen werken. Gezien er thans bitter weinig werk is, wordt het heel moeilijk om dit te bewijzen. Bijgevolg moet het met de nodige soepelheid kunnen toegepast worden. Op dit vlak heeft de Minister een aantal interessante stappen gezet. Toch zou ik hem willen vragen nogmaals te overwegen een stap verder te zetten.

opdat over de uitsluiting met overleg zou kunnen gehandeld en beslist worden.

Naar mijn mening is er dan een belangrijke verdedigingsmogelijkheid van zowel de vraag als het aanbod aanwezig. Op die manier zou men ook de ambtenaren voor een deel kunnen dedouaneren van de schuld die men hen altijd oplegt in de zin dat zij willekeurig zouden optreden. Ik geef toe dat er ambtenaren zijn die zich daaraan schuldig maken, maar ook velen doen dit niet. Ze worden echter meegezogen in de algemene kritiek. Het is niet goed een administratie zomaar aan kritiek te onderwerpen op een ogenblik dat zij andere belangrijke opdrachten heeft dan het op de ene of andere manier toepassen van artikel 143.

Wat onze fractie betreft, kan ik u verzekeren, Mijnheer de Minister, dat wij positief tegenover uw beleid staan. Ik heb gepoogd enkele elementen naar voren te brengen waarover wij vragen hebben. Ik hoop dat u zich — zoals in het verleden — zal inspannen om de gepaste antwoorden daarop te vinden. In ieder geval zullen wij uw begroting goedkeuren. *(Applaus bij de leden van de meerderheid.)*

De heer Voorzitter. — De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Bossuyt (op de tribune). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, collega's, buiten de laatste zin, Mijnheer Deneir, kan ik volmondig met uw betoeg instemmen. De bemerkingen die wij de laatste drie jaar naar aanleiding van de bespreking van de begroting van Tewerkstelling en Arbeid en van de verschillende herstelwetten naar voren brachten, behelsden niet gewoon het afbreken van wat de Minister voorstelt. Wanneer u even terugblijkt op dat kort verleden, zal u merken dat een aantal door ons opgeworpen elementen, vragen en problemen thans ook door u en door sommige leden van uw partij worden aangehaald.

Ook zijn wij erg bezorgd over de situatie in verband met de werkloosheid. Wanneer u spreekt over eerlijkheid en objectiviteit ter zake, dan had ik graag gezien dat de Regering zou toegeven dat een aantal maatregelen die zij heeft voorgesteld niet haalbaar waren, in de plaats van ook bij monde van de Eerste Minister en via alle kranten te moeten vernemen dat de werkloosheid gestabiliseerd is en dat men wat dit betreft op de goede weg is. Het groot gevaar van dergelijke beweringen ligt in het feit dat men het probleem tracht te verdoezelen, terwijl wij allemaal weten dat ook in de toekomst zeer grote moeilijkheden zullen blijven bestaan.

Ik geef toe, Mijnheer de Minister, dat iedere werkloze er niet volledig door uw schuld is. U zou echter moeten trachten ons eerlijk voor te lichten over de evolutie van de zaken. Wanneer u vaststelt dat de door u getroffen maatregelen niet werken, moet u de reden daarvan nagaan. Precies daarover zouden wij hier een discussie moeten voeren maar een dergelijke discussie gaat u uit de weg, Mijnheer de Minister.

Tijdens het debat over de regeringsmededeling heb ik — het was 's nachts en misschien was er op dat ogenblik minder aandacht — gedurende zeer lange tijd alle moeilijkheden ter zake op een rijtje gezet. Ik heb heel wat vragen opgeworpen doch heb op geen enkele ervan enig antwoord gekregen. Hoe wilt u dan dat er over de partijen heen een dialoog zou tot stand komen in dit Parlement en dat er ook naar de sociale gesprekspartners toe een permanente dialoog zou bestaan om te trachten het probleem van de werkloosheid te begeleiden en oplossingen te zoeken die van aard zijn om daar enig soelaas te brengen? Het is precies die objectiviteit en die eerlijkheid waarnaar wij vragen. Wat kan de oppositie dan doen om op haar vragen een antwoord te krijgen? Zij dient stelselmatig te proberen zelf de zaken te volgen en haar visies te confronteren met cijfers die u niet uitspreekt.

Mijnheer de Minister, u windt zich op wanneer er hier wordt gesproken over de beloofde tewerkstelling van 75 000 personen in het kader van de 5-3-3-akkoorden. Wat van belang is, is niet het cijfer.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Je ne me fâche pas! Je trouve toutefois absurde d'utiliser des chiffres en disant : vous avez un objectif de 75 000. Non! Vous pouvez discuter sur le 5-3-3 et sur les résultats obtenus, cela ne me gêne pas, c'est tout à fait normal. Mais dire : vous aviez prévu 75 000 et vous ne les obtenez pas, c'est absurde parce qu'on n'a jamais dit cela. Voilà la raison pour laquelle je me fâche.

Ce sont toujours les mêmes choses que je conteste : les mêmes fables qui reviennent tous les ans au sujet des 75 000, les discours habituels de M. Slecckx sur la manipulation des chiffres, etc. Et je ne me fâche jamais que là-dessus parce que c'est faux. Pour le reste, je suis d'une équanimité totale.

De heer Bossuyt. — Mijnheer de Minister, u weet zeer goed dat ik hier op deze tribune en ook in de commissie heb gezegd dat wij niet aan het cijfer vasthouden als een soort van fetisjisme. Belangrijk daarbij is niet het aantal eenheden van 75 000 maar wel dat er, als gevolg van de 5-3-3-akkoorden en van de enorme inspanningen die in het kader van die akkoorden werden gevraagd aan de werkende bevolking, belangrijke resul-

taten zouden tot stand komen. Ik zet daarop geen cijfer; het is de belangrijkheid van het resultaat dat telt.

Welnu, Mijnheer de Minister, uit de weinige cijfers waarover wij beschikken zien wij dat men op verre na niet de beloofde resultaten heeft bereikt. Ik hoop dat uzelf inziet dat de uitslag van de 5-3-3-akkoorden bedroevend is. Erger is dat uiteindelijk voor 1984 nog altijd geen cijfers bekend zijn. Daartegenover moet u stellen — en wij blijven daarop hameren — dat de bevolking heeft ingeleverd doch dat er heel wat minder aanwervingen zijn gebeurd dan werd vooropgesteld. Zoals de C.V.P. hier op deze tribune heeft verklaard zou de volledige opbrengst van de inlevering moeten besteed worden aan tewerkstelling, tenzij er in de bedrijven aanwervingen gebeuren. Zo niet moest het geld onmiddellijk naar de overheid terugvloeien die het in een tewerkstellingsfonds zou stoppen en aanwenden voor meer tewerkstelling.

Vele sprekers van de C.V.P. zijn dat op deze tribune komen eisen. Wij stellen echter vast dat er te weinig aanwervingen zijn geweest en ook dat er veel te weinig stortingen in het Tewerkstellingsfonds werden gedaan. Ik tracht na te gaan wat daarvan de oorzaken kunnen zijn. U zou kunnen zeggen, Mijnheer de Minister, dat er te weinig aanwervingen waren wegens de moeilijke economische situatie. Dat kan misschien gedeeltelijk juist zijn, maar ik beschik over een aantal argumenten waaruit blijkt dat het bij de politieke overheid ook wel een beetje aan voluntarisme heeft ontbroken.

Eerst en vooral heeft men bij die akkoorden niet gestipuleerd dat het, wanneer men van aanwervingen sprak, om netto-aanwervingen moest gaan. Men heeft niet gezegd dat die compenserende aanwervingen netto bijkomende aanwervingen moesten zijn. Men heeft dus alle kansen gelaten om bijvoorbeeld ook de vervanging van natuurlijke afvloeiingen als bijkomende aanwervingen te beschouwen. Wij hebben ook meegemaakt dat, bij overname van afdelingen door ondernemingen en zelfs bij overname van ganse bedrijven, het personeel dat men mee overnam als extra aanwerving werd beschouwd.

Een tweede opmerking ter zake is dat vele C.A.O.'s die niet voldeden aan de gestelde voorwaarden, met name 5 pct. arbeidsduurverkorting en 3 pct. aanwervingen, toch werden goedgekeurd.

In de derde plaats wil ik erop wijzen dat de achterpoortjes op de wetgeving ter zake veel te talrijk waren. Bedrijven en sectoren in moeilijkheden konden van die verplichtingen uitgesloten worden. In de realiteit stelt men dan vast dat, van de bedrijven die wegens economische moeilijkheden werden uitgesloten, sommige zich in volle expansie bevonden. Ik zeg niet, Mijnheer de Minister, dat het uw schuld is dat men expansieve bedrijven heeft uitgesloten van de verplichtingen, maar de werkelijkheid is dat dergelijke situaties zich hebben voorgedaan en dat tekent ook de opvolging van uw maatregelen.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Jamais.

De heer Bossuyt. — Ik zal u bewijzen leveren, Mijnheer de Minister, van bedrijven in volle expansie die van de toepassing van de 5-3-3-akkoorden werden uitgesloten.

De heer Hansenne, Ministre van Tewerkstelling en Arbeid. — Dat is onmogelijk.

De heer Bossuyt. — Mijnheer de Minister, ik denk niet dat u reeds volledig in staat bent zoiets met een gerust gemoed te zeggen, want wat de aanwervingen betreft, weet u niet hoe de situatie ligt voor 1984.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Monsieur Bossuyt, c'est moi seul qui peut dispenser une entreprise dans le cadre de l'opération 5-3-3 de versements au Fonds pour l'Emploi, en cas de non-accord ou de non-exécution d'un accord. Tous les dossiers doivent passer par mes mains pour être transmis au C.M.C.E.S.

Vous êtes dans l'incapacité totale de faire la preuve qu'une entreprise en expansion aurait obtenu du C.M.C.E.S. une dérogation à l'obligation de verser au Fonds pour l'Emploi. C'est impensable. Je vous mets au défi de faire cette preuve.

De heer Bossuyt. — Mijnheer de Minister, ik zal u de specifieke gevallen voorleggen. Ik geef wel toe dat het niet volledig uw schuld kan zijn. Ik wijs hier op een gebrek aan opvolging ter zake, eventueel vanwege uw diensten, maar dergelijke gevallen bestaan.

Mijn vierde opmerking is dat ook de bedrijven met minder dan tien werknemers werden uitgesloten. Men kan misschien begrip opbrengen voor het feit dat daar geen bijkomende aanwervingen konden gebeuren, maar het is ook zo dat de werknemers van die bedrijven evenzeer betaald hebben als deze van andere bedrijven.

De heer Van Grembergen. — Ik kan uw betoeg volgen, Mijnheer Bossuyt, maar ik moet toch doen opmerken dat de K.M.O.'s op een andere wijze ongelooflijk hebben ingeleverd, met name door de daling van de koopkracht. U mag niet vergeten dat de offers die van de loontrekken- de bevolking gevraagd werden onrechtstreeks zware repercussies op de koopkracht hebben gehad. Ik bedoel daarmee niet dat de K.M.O.'s geen inbreng zouden moeten doen. Ik wil er alleen op wijzen dat zij zeer belangrijke offers hebben gebracht door de regeling die dienaangaande is getroffen. Minder koopkracht betekent voor de K.M.O. minder omzet en dus een onrechtstreekse inlevering.

De heer Bossuyt. — Mijnheer Van Grembergen, u spreekt alleen voor K.M.O.'s in distributiebedrijven. Er zijn echter ook K.M.O.'s die goede exportbedrijven zijn, gelukkig maar. Wij kunnen toch stellen dat de K.M.O.'s 9 000 netto-aanwervingen hebben gedaan. Ik kom daarop terug.

Doorheen de goedgelovigheid over het beleid van deze Regering, Mijnheer Van Grembergen, zou ik ter zake eens een ernstige discussie willen uitlokken. Iedere dag vernem ik nieuwe maatregelen inzake de K.M.O.'s. Er bestaan waarschijnlijk reeds boeken vol maatregelen ten voordele van de K.M.O.'s. Er zijn daarbij maatregelen die elkaar overlappen en die zelfs tegenstrijdig zijn. Niemand denkt er echter aan eens te trachten het beleid inzake de K.M.O.'s te globaliseren.

U moet in ieder geval rekening houden met het feit dat de arbeiders betaald hebben. Zij hebben dus zelf geld ter beschikking van hun K.M.O. gesteld en zij verwachten dus dat daarmee iets gebeurt.

Een laatste opmerking betreft de controle op de hele operatie. Het is niet met genoeg dat ik die opmerking maak. U weet dat ook de Socialistische Partij ter zake een alternatief heeft. Wij zijn ons goed bewust van de mogelijke problemen die zich stellen. Het is een feit dat wij in de huidige regeling hebben moeten vaststellen dat de syndicale controle niet doeltreffend is geweest. Wij moeten daarvoor aandacht opbrengen. Vele sprekers zijn van mening dat wanneer de sectoren niet overeenkomen naar bedrijfsakkoorden moet worden gegaan.

Het is gemakkelijk dit te zeggen. Wanneer u echter op het niveau van de bedrijfsakkoorden zit, dan legt u de controle bij de syndicale vertegenwoordiging in die bedrijven. Er zijn heel wat bedrijven die geen syndicale controle hebben en als die er wel is dan staan die mensen over het algemeen onder sterke druk. Dat is ook in het kader van de 5-3-3-operatie gebeurd.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Il s'agit, Monsieur Bossuyt, de bien réfléchir à vos alternatives S.P. En fait, ce sont les secteurs bien plus que les entreprises qui n'ont pas atteint, dans un certain nombre de cas, le volume d'embauche que l'on pouvait escompter. Il s'agit des secteurs et non des entreprises. Or dans les secteurs, en principe, la présence syndicale, la capacité syndicale aussi, est bien plus forte qu'au niveau de l'entreprise.

Faites donc très attention si vous deviez demain développer vos alternatives S.P. Je vous donne ce conseil. Réfléchissez-y à deux fois.

M. Bossuyt. — On y fait attention, Monsieur le Ministre, ne vous inquiétez pas.

Het is een feit dat men in de bedrijven, en niet in de sectoren, Mijnheer de Minister, onder druk werd gezet om attesten voor de verhoogde Maribel en om een vrijstelling van storting te tekenen. Dat is in specifieke gevallen gebeurd. Dit had een scheeftrekking van de voorgestelde resultaten tot gevolg, te meer omdat de objectieve controle, met name de controle door sociale inspectie en door de R.S.Z., nagenoeg onmogelijk is door het feit dat er hier geen duidelijk strikte normen zijn. Bovendien is er bij de sociale inspectie onvoldoende personeel en is de informatie die door de bedrijven moet worden geleverd om de controle mogelijk te maken, zeer gebrekkig. Ik breng deze zaken naar voor opdat wij daarvoor in de toekomst meer aandacht zouden hebben.

Ondanks die grote vraagtekens bij de voorstellen die u bij de uitwerking van de 5-3-3-akkoorden hebt geformuleerd gaat u voor 1985 en de volgende jaren op dezelfde manier verderwerken.

U heeft ook gezien dat uiteindelijk het tewerkstellingsresultaat niet zoenderend was. Volgende maatregelen werden dan ook voorgesteld. Eerst en vooral de aangroei van de actieve bevolking zou dienen te worden opgevangen door de uitbreiding van de tewerkstellingsprogramma's. De tweede maatregel die u heeft voorgesteld houdt in dat het tewerkstellingsverlies in de openbare diensten moet worden goedge maakt door het stimuleren van deeltijdse arbeid. De derde maatregel voorziet de verlenging van de 5-3-3-akkoorden en het afsluiten van nieuwe C.A.O.'s op basis van

een enveloppe van 1,5 pct. x 2, door de aanwending van een gedeelte van de opbrengsten van de loonmatiging en van het voordeel van de indexsprong en door de maatregel tot flexibilisering.

Mijnheer de Minister, ook hier rijzen zeer grote vraagtekens. Sta mij toe wat betreft de verlenging van de 5-3-3-akkoorden te wijzen op uw uitgangspunt om op basis daarvan tot bijkomende tewerkstelling te kunnen komen, omdat in alle huidige akkoorden een tewerkstellingsgarantie bestaat. Welnu, in de praktijk is dat niet het geval. Dat betekent dat u door de verlenging van de akkoorden eigenlijk wel de arbeidsplaatsen die werden gecreëerd in 1983 en 1984 zult in stand houden, maar dat zij niet zullen bijdragen tot een vermindering van het spontaan verlies aan arbeidsplaatsen.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Cela dépend des accords.

M. Bossuyt. — Oui, mais il y a beaucoup d'accords. Il faut voir où il n'y a pas de garantie d'emplois. Je peux citer des exemples d'entreprises dans un milieu que je connais très bien et où l'on voit déjà qu'une perte d'emplois se manifesterait durant cette année-ci. C'est là que je veux mettre l'accent.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Lorsque des accords sont intervenus en vue d'une embauche compensatoire, les entreprises en question devront consentir en 1985-1986 le même effort qu'en 1983-1984. Certaines d'entre elles s'imaginent que le contrat est rempli parce qu'elles ont réalisé un demi pour-cent d'embauches en 1983-1984 sans garantie de volume global d'emplois pour les années suivantes. Mais ces entreprises devront faire un effort identique, c'est-à-dire continuer à assurer un demi pour-cent d'embauche.

De heer Bossuyt. — Mijnheer de Minister, u zult het echter moeilijk hebben bijvoorbeeld in geval van natuurlijke afvloeiing, om te controleren of er wel degelijk aanwervingen in dezelfde of in voldoende mate zijn gebeurd. Er bestaan heel wat situaties. Ik vrees dat u dat onmogelijk in de hand zal kunnen houden. Ik zou graag hebben dat u ter zake duidelijker maatregelen zou treffen om te proberen daar nog het beste van te maken.

Ik lever hier geen fundamentele kritiek op de 5-3-3-akkoorden als dusdanig. Ik tracht echter de gebreken ervan te onderkennen en uit het zeer kort verleden de nodige lessen te trekken om er vooralsnog het beste van te maken.

Hetzelfde geldt wat de bedrijven betreft die nog geen 5-3-3-akkoorden hebben afgesloten. Ook daar rekent u erop dat er enige bijkomende tewerkstelling kan gebeuren. Op het terrein echter stellen wij vast dat de meeste bedrijven die nog geen 5-3-3-akkoord hebben afgesloten gebruik maken van artikel 38 van de herstelwet. Met andere woorden, een arbeidstijdverkortung van 1 uur, wat op het vlak van de tewerkstelling niet de gevolgen zal geven die men ervan zou kunnen verwachten.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — L'article que vous évoquez, Monsieur Bossuyt, implique des accords de secteurs et non des accords d'entreprises.

De heer Bossuyt. — Mijnheer de Minister, in de bedrijven waar men meer dan 38 uur werkt, is het voldoende dat men...

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Dans les secteurs où la majorité des travailleurs prestent encore plus de 38 heures, la réduction du travail devra intervenir suivant un accord de secteur, un accord d'entreprises n'est pas nécessaire.

M. Bossuyt. — Mais il y a beaucoup d'entreprises dans cette situation.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Non, beaucoup de secteurs comprenant notamment des P.M.E., c'est tout.

De heer Bossuyt. — Wij kunnen de vergelijking maken, maar ik spreek over bedrijven die geen akkoord hadden. U weet goed in welke sectoren die zich situeren. In geen enkele van die sectoren bestaat een algemeen akkoord.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Dans ce cas on ne peut évoquer les dispositions de l'article 38.

De heer Bossuyt. — Mijnheer de Minister, ik raad u aan uw eigen teksten eens goed te lezen. Een bedrijf dat geen C.A.O. heeft afgesloten heeft nu met het 5-3-3-systeem de kans dat te doen en in de plaats van een C.A.O. af te sluiten, kan het gewoon gebruik maken van deze modaliteit. Het zou goed zijn dat u ter zake enige duidelijkheid schept.

Er zijn akkoorden die naar een arbeidstijdverkorting van één uur boven de 38 uur grijpen, waarvan gedacht wordt dat zij voldoen aan de verplichting van verlenging. Het lijkt mij hoogst nodig dat u ter zake duidelijkheid schept en de ondernemingen enige rechtszekerheid geeft.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — C'est vous qui créez des obscurités.

M. Bossuyt. — Non, je vois ce qui se passe dans la réalité. Je constate que certaines entreprises, au lieu de prendre un accord 5-3-3 se réfèrent à la possibilité d'une diminution du temps de travail d'une heure et croient avoir ainsi suivi vos directives.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Si tel est le cas, ces accords ne seront pas approuvés.

De heer Bossuyt. — Mijnheer de Minister, dat geeft mij zeer weinig zekerheid. Wij komen daar nog op terug.

Dan is er ten slotte de nieuwe mogelijkheid om op basis van 1,5 pct. van de loonmassa te komen tot een herverdeling van de arbeid en een herschikking van de werktijd. Het is een feit dat ook hier de Regering — en wij ook — verwachtingen heeft dat het scheppen van bijkomende arbeidsplaatsen prioriteit zal worden gesteld. Mijnheer de Minister, u moet ook toegeven dat deze maatregel heel wat uitzonderingen voorziet. Dit geldt opnieuw voor de K.M.O.'s maar dan wel voor een ander soort K.M.O.'s, Mijnheer Van Grembergen.

Zo kom ik tot de regeling inzake de 38 uur waar ook uitzonderingen kunnen worden bekomen.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — La réduction du temps de travail, c'est une revendication syndicale.

De heer Bossuyt. — Inderdaad, Mijnheer de Minister, ik zal het niet verbergen. Ik weet wat er gebeurd is in heel wat akkoorden. Ik weet ook dat men, in plaats van de tweemaal 1,5 pct. om te vormen tot bijkomende tewerkstelling, getracht heeft — en soms met succes — andere voordelen af te dwingen. Wat ik daarbij ook weet, is dat u in elk geval niet aan uw verwachte aanwervingen zal geraken. U bent niet in staat de koers om te buigen, om zo precies meer aanwervingen af te dwingen. Het is duidelijk, dat wat die tweemaal 1,5 pct. betreft, Mijnheer de Minister, de verwachtingen ter zake minimaal zijn.

U hoort niet graag cijfers noemen, maar er was sprake dat er door die regeling gedurende twee jaar maximaal 10 000 aanwervingen zouden kunnen gebeuren. Welnu, op het ministerie en zelfs op uw kabinet zijn er mensen die ernstig twijfelen aan het cijfer van 10 000 en stellen dat die maatregel niet meer dan 2 000 jobs zal opbrengen.

Het is een feit dat de huidige maatregel veel te weinig waarborgen bevat om meer tewerkstelling te kunnen bieden. Dat is precies één van de grote kritieken die wij tot deze Regering richten. Uiteindelijk zijn wij ook gewonnen voor het principe van een arbeidstijdverkorting en voor het principe van een betere verdeling van de beschikbare arbeid, maar door uw toedoen echter mislukken al de maatregelen die ter zake worden getroffen. Het is natuurlijk niet gemakkelijk om nadien te komen tot voorstellen in dezelfde zin, maar met uiteraard meer waarborgen die u op het ogenblik niet vraagt. Ook dat zullen wij wel aan de bevolking mededelen.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Prenez date pour le cas où vous seriez au pouvoir dans un an. Vous pourrez toujours expliquer dans deux ans que si vous n'avez pas réussi c'est à cause de vos prédécesseurs. C'est une belle opération!

M. Bossuyt. — Je ne suis pas toujours ce que vous dites. Vous avez dit pendant trois ans que tout ce que vous ne réussissiez pas, c'était à cause des gouvernements précédents dont vous étiez membre.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Moi? Je n'ai jamais dit cela.

De heer Bossuyt. — Wij hebben steeds moeten horen dat het allemaal de schuld is van de vorige regeringen. Ik wil echter op die polemiek niet verder ingaan. Het is een feit, Mijnheer de Minister, dat, als u ter zake geen duidelijke waarborgen stelt, een dergelijke politiek tot mislukking is gedoemd.

U hebt ook gesproken over een opvang van de aangroei van de actieve bevolking in de tewerkstellingsprogramma's. Over deze tewerkstellingsprogramma's werden hier reeds harde discussies gevoerd. Als men het woord « nepstatuten » gebruikt, wordt men uitgescholden omdat men daarover zo denigrerend spreekt. Welnu, ook wij zijn voorstanders van dergelijke statuten omdat wij op het ogenblik niet goed inzien in welke mate wij in staat zouden zijn een groot deel van de werklozen voldoende op te vangen. Wij merken evenwel op, Mijnheer de Minister, dat u bent begonnen met een afbouw van deze statuten. U hebt ze vervangen door arbeidscircuits.

Vervolgens hebt u gemerkt dat u er in die drie jaar niet zou in slagen en dat de werkloosheid maar bleef aangroei. U bent dan opnieuw begonnen aan een refiguratie van de bestaande statuten. Dit is te volgen in de cijfers, in de diagrammen. Plots is er weer een aangroei van de tewerkstelling in die statuten. Als dusdanig heb ik daar geen kritiek op. Wel heb ik kritiek op het feit dat, waar het reeds marginale statuten betreft, het vooral — en dat is naar de toekomst zeker het geval — meer en meer blijkt te gaan over deeltijdse tewerkstelling. Voor ons is dit een zorg. Ik kan aanvaarden dat de heer Deneir stelt dat moet worden getracht zoveel mogelijk werklozen uit de cijfers van de werkloosheid te krijgen en ze aan het werk te helpen om geen verloren generatie te creëren.

U mag evenmin vergeten dat er heel wat mensen die in het kader van een dergelijk statuut werken, ook een bepaald inkomen nodig hebben om op een degelijke manier te overleven. Zolang de Regering er niet in slaagt een overzicht te hebben van wat precies de nieuwe armoede inhoudt, zal u merken dat heel wat personen die zich tot het O.C.M.W. moeten wenden, jonge gezinnen zijn — men spreekt immers van gezinsvriendelijke politiek — van bijvoorbeeld 28 à 29 jaar, die de kans nog niet kregen een vaste betrekking te verwerven. Om een zeker inkomen te hebben zijn zij dan beiden verplicht aan de slag te gaan in het systeem van de deeltijdse arbeid.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Ce n'est pas eux qui alimentent les nouvelles pauvretés parce que, avant, ceux-là auraient dû se contenter de deux indemnités de chômage. Maintenant ils peuvent avoir au mieux une indemnité de chômage plus une partie d'un salaire. Donc ce n'est pas eux qui alimentent les nouvelles pauvretés.

De heer Bossuyt. — Wij zullen komen tot andere maatregelen inzake het deeltijds werken, waarvoor u eveneens een inlevering hebt opgelegd.

Mijnheer de Minister, thans kom ik tot het vijfde punt, met name het tewerkstellingseffect van de flexibiliteit. Deze flexibiliteit verontrust mij enigszins omdat het duidelijk is dat, ingevolge de modernisering, de arbeidsomstandigheden in ieder geval een aanpassing moeten kennen.

Inzake de kritiek op wat u ter zake hebt gepresteerd kan ik formeel zijn. Inderdaad, de maatregelen inzake versoepeling van de overuren, versoepeling van de afdanking, wijzigingen aan de stagereglementering, invoering van een jaarlijkse arbeidsduur, zijn maatregelen die de bedrijven zouden moeten toelaten zich soepel te gedragen inzake aanwerving van bijkomende arbeidskrachten. Deze maatregelen betekenen echter in de eerste plaats het vergemakkelijken van de afdanking. Thans geeft u aan de bedrijven de mogelijkheid om van die maatregelen gebruik te maken, zonder dat u hen enige voorwaarde — of alleszins zeer minieme voorwaarden — oplegt.

Inzake flexibiliteit geef ik het voorbeeld van de weekendploeg. Ter zake verwijs ik — zoals de heer Detremmerie dit reeds heeft gedaan — naar de textielsector. Dit is precies een van de sectoren die, in het kader van de 5-3-3-operatie — of tenminste sedert het aantreden van deze Regering — een tewerkstellingsaangroei van 2 000 eenheden kende.

Welnu, van deze 2 000 eenheden zijn er op zijn minst 1 200 het gevolg van het nieuw arbeidsstelsel van de fameuze weekendploegen. Dit is een systeem dat zich snel verbreidt: degenen die aan een minder loon werken in de weekendploegen ofwel deze die in normale ploegen werken.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — A quoi faites-vous référence?

M. Bossuyt. — Je fais référence à la trop grande liberté que vous laissez.

U overtreedt reeds, met de instelling van weekendploegen, de arbeidswet. Ofwel brengt u de moed op die arbeidswet te...

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Connaissez-vous des tas d'expériences de l'aménagement du temps de travail qui fut autorisé dans le cadre des arrêtés de 1975, où il n'y a pas eu d'embauche supplémentaire avec des équipes de week-end? Pouvez-vous me citer des cas...

M. Bossuyt. — Je ne dis pas qu'il n'y a pas eu d'embauche.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Et alors?

M. Bossuyt. — Il est quand même normal qu'il y ait embauche.

Si vous faites faire le même travail pendant le week-end par la moitié des hommes qui le font pendant la semaine, vous créez une situation dangereuse. Il faut prévoir des garanties, zoniet bouwt u de tewerkstelling af, Mijnheer de Minister, dat is duidelijk.

Ik stel hier toch geen onmogelijke voorwaarden. Het is voor de ondernemingen die zeer goed renderen van zeer groot belang — en dat vragen ze zelf — dat er voorwaarden in de akkoorden zouden worden gesteld. Dit wil echter niet zeggen dat men in een bepaalde onderneming drie dagen zou werken in het kader van weekendploegen, terwijl dit in een andere onderneming slechts twee dagen zou zijn; dat men in de ene onderneming

geen garantie heeft qua loon op jaarbasis terwijl men in de andere onderneming hetzelfde jaarinkomen geniet als de personen die in andere ploegen werken. Het gaat hier om een zeer gevaarlijke scheeftrekking, Mijnheer de Minister, in de mate dat het systeem van de weekendploegen een zeer grote uitbreiding neemt.

Ik weet dat het niet gemakkelijk is en ik heb trouwens nooit beweerd dat wij die oplossing hadden, want wij zijn steeds zeer voorzichtig geweest wat onze opstellingen en alternatief ter zake betreft. Wij moeten ook bijleren uit de ontwikkeling van de situatie die zich voordoet.

Mijnheer de Minister, in elk geval heeft men door de begrotingscontrole de bevestiging van de mislukking van de huidige tewerkstellingspolitiek. Er is enerzijds de opvoering van de tewerkstellingsprogramma's. Wat zegt men daar, Mijnheer de Minister?

Men constateert dat, naast het feit dat men meer en meer tot deeltijdse tewerkstelling komt, er ook een *on-switch* is naar de slechtst statuten. Er is een aangroei van tewerkgestelde werklozen die natuurlijk de goedkoopste werkrachten zijn maar het gaat terzelfder tijd om het slechtste statuut.

In verband met de tewerkstellingsprogramma's heb ik een zeer concrete vraag, Mijnheer de Minister, en ik hoop dat u mij daarop een antwoord kunt geven. Het gaat over de eindejaarspremie 1984 van de B.T.K.-ers en de D.A.C.-ers.

Het is zo dat bij de uitbetaling van de ambtenaren ook de eindejaarspremies van de B.T.K.-ers en de D.A.C.-ers werden gelijkgesteld met die van de overheidsambtenaren. Men had kunnen aannemen dat de R.V.A. in december 1984 en in januari 1985 zou overgegaan zijn tot de betaling van een bijpassing van de eindejaarspremie voor de prestaties die vanaf 1 mei 1984 werden geleverd. Tot op dit ogenblik is er nog niets gedaan.

Ik zou dan ook willen vragen of u ter zake maatregelen zult nemen. Deze vraag werd ook door de sociale partners aan uw kabinet gesteld, want voor de betrokkenen gaat het toch om een belangrijke aangelegenheid. Op die manier had op het eind van het jaar een belangrijke som kunnen worden toegevoegd aan hun maandinkomen. Dit zou bovendien wat meer zekerheid brengen, want men blijft daar volledig in het ongewisse wat de uitbetaling van die eindejaarspremies betreft. Indien u het verlangt, kan ik ter zake meer specifieke gegevens verstrekken zodanig dat u kunt laten onderzoeken wat in dit verband kan worden gerealiseerd.

Ik heb reeds gesproken over de enorme aangroei van de deeltijdse arbeid. Ik verzet mij niet tegen deeltijdse arbeid want ik veronderstel dat er inderdaad bij heel wat personen daarvoor belangstelling is. Hetgeen ik echter vraag is dat men meer waarborgen zou inbouwen inzake deeltijdse arbeid. Men zou op dat vlak heel wat zorgvuldiger moeten tewerk gaan want er bestaat een gevaarlijke evolutie. Ik weet wel dat wij in ons land nog niet zo'n belangrijke uitbreiding van de deeltijdse arbeid kennen als in de ons omringende landen maar bij ons ligt de situatie enigszins anders inzake de verhouding, werkende echtgenoten/thuisblijvende moeders en daarmee moet rekening worden gehouden. Indien echter de deeltijdse arbeid een zeker plafond bereikt, zou dit een ernstige ontwijking van de arbeidsmarkt betekenen.

Het is zo dat in bepaalde sectoren het praktisch onmogelijk is een voltijds ambt te bekomen en ik hoop dat u dat toegeeft. Er zijn alleenstaanden die maar een specifieke arbeid kunnen verrichten en die nood hebben aan een volledig inkomen. Mijnheer de Minister, u zou ter zake aan een betere reglementering van de deeltijdse arbeid moeten denken.

Een andere opmerking is, dat de deeltijdse werknemers extra hebben moeten inleveren. Zoals u weet hebben reeds meer dan 80 000 werklozen deeltijds werk aanvaard om aan de werkloosheid te ontsnappen. Tot hiertoe ontvangen zij aanvullende werkloosheidsuitkeringen tijdens de duur van de overeenkomst, op voorwaarde dat hun wekelijks loon minder bedraagt dan zesmaal het dagelijks referteloon en de arbeidstijd de 32 uren per week niet overschrijdt. Mijnheer de Minister, heel wat mensen zijn onder een dergelijke regeling tewerkgesteld.

Welnu, u heeft een wijziging voorgesteld van de berekeningswijze van deze aanvullende werkloosheidsuitkeringen. Op zichzelf is dit niet belangrijk, maar voor hen die onder dit precair statuut vallen en werk hebben aanvaard om aan de werkloosheid te ontsnappen, betekent dit opnieuw een belangrijke inlevering. Inderdaad, 15 pct. van de betrokkenen zou per maand één dag loon minder ontvangen en 15 à 20 pct. zou anderhalve dag loon per maand moeten inleveren, alleen als gevolg van de nieuwe berekeningswijze. Het is ook een feit dat u terzelfder tijd de inkomenszekerheid van de deeltijdse werknemers treft.

Zeer kort zou ik nog twee opmerkingen willen maken. De Regering zou objectieve en eerlijke voorlichting moeten geven wat betreft de werkelijke toestand van de werkloosheid. De maatregelen die thans worden genomen zijn erop gericht het cijfer van de volledig uitkeringsgerechtigde werklozen

te verminderen, zodanig dat u naar de bevolking toe de indruk kunt wekken dat u inderdaad ter zake iets heeft gepresteerd.

Mijnheer de Minister, wat is de betekenis van een maatregel als de beroepsloopbaanonderbreking die uiteindelijk voor een aantal werklozen sociaal overkomt? Waarom treft u een dergelijke maatregel? Ofwel schaft u de stempelcontrole voor iedereen af, ofwel spreekt u daarover niet. Wat betekent «werklozen die zich uit de werkloosheid kunnen laten uitschrijven»? Dan wordt daaraan nog fijntjes toegevoegd dat zij natuurlijk niet in aanmerking komen voor uitsluiting. In feite komt het hierop neer dat, wanneer men zich in de werkloosheidstoestand een beetje bedreigd begint te voelen, men vlug een loopbaanonderbreking aanvraagt, men zich uit de werkloosheid laat uitschrijven en men 10 000 frank per maand ontvangt.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Il faut voir dans quelles conditions cela peut se faire, Monsieur Bossuyt. Il ne s'agit pas de demander cela pour n'importe quoi.

M. Bossuyt. — Dans quelles conditions?

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Prenez connaissance de tout l'arrêté ministériel.

De heer Bossuyt. — Mijnheer de Minister, ingevolge de voorwaarden gesteld in het ministerieel besluit, komen 200 000 samenwonende werklozen in aanmerking. Zij kunnen dit systeem toepassen zonder inkomensverlies. Wij hebben alleen de mensen in aanmerking genomen die op een dergelijk systeem zouden kunnen overschakelen zonder inkomensverlies; zoals gezegd, 200 000 samenwonende werklozen en 50 000 schoolverlaters. Dit is het maximum aantal dat maximaal voor een dergelijke maatregel in aanmerking kan komen. Tenzij u mij zegt waarom u precies een dergelijke maatregel treft, kan ik daaruit maar één conclusie trekken, met name dat u hoopt dat een belangrijk aantal werklozen omwille van eigen geruststelling — want werkloosheid is geen toestand waarin men zich gerust voelt — zich laat uitschrijven uit het systeem van de volledig uitkeringsgerechtigde werklozen.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Mais combien de personnes cela concernera-t-il sur une année? 500? 1 000?

M. Bossuyt. — Plus!

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Soyez donc pratique.

M. Bossuyt. — Il suffit d'attendre. Moi je vous dis que si plus de 200 personnes adoptent ce système, elles ne subiront aucune perte.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — C'est aussi absurde que le raisonnement suivant: «On accorde le prêt chômage à tous les chômeurs et comme, théoriquement, cela peut concerner 500 000 chômeurs, s'ils le demandent tous, il n'y aurait plus de chômeurs et dès lors, le prêt chômage est une mesure qui a été prise pour faire baisser les statistiques de chômage.» Ce raisonnement n'a aucun sens.

M. Bossuyt. — Donnez-moi un argument sérieux pour lequel vous auriez pris cette mesure et pas une autre, un seul!

Er zijn nog andere voorbeelden zoals de werklozen met geringere arbeidsongeschiktheid, de categorie van de werklozen die ouder zijn dan 55 jaar, diegenen die meer dan 2 jaar werkloos zijn.

Dat zijn allemaal maatregelen, Mijnheer de Minister, die wel sociaal geïnspireerd lijken, maar als enig doel hebben om bepaalde categorieën werklozen uit de statistiekencijfers te halen. De budgettaire last voor de werkloosheid blijft dus. Het probleem blijft reëel bestaan, maar de cijfers zien er wat gunstiger uit.

Dan nog een laatste vraag in het beeld van gans uw politiek dat ik hier heb trachten te schetsen. Ik neem u niet zo kwalijk dat u niet volledig geslaagd bent in het realiseren van het door u gesteld objectief, maar doe minstens een ernstige poging om voorwaarden in te bouwen, controle mogelijk te maken.

Het is niet alleen de oppositie die het vraagt. Ook de C.V.P. heeft hierop aangedrongen, nietwaar? Onder andere Mevr. Smet kwam in dit verband tussen, tijdens de bespreking van de regeringsverklaring. Wij hebben amendementen ingediend — die een dergelijke controle moesten toelaten — die zij afgekeurd hebben om dan twee maanden later op deze tribune te komen vragen dat u hetzelfde soort maatregelen zou treffen. Men moet maar durven, nietwaar? Ook gans het A.C.W., de arbeidersbeweging, vraagt dat u, wanneer u inspanningen vraagt, terzelfder tijd aan die mensen laat voelen dat u het werkelijk meent.

Vervolgens is er het fameux Tewerkstellingsfonds, die pijnlijke geschiedenis! Bij de oprichting ervan was er sprake van dat, als gevolg van niet-aanwerving in het kader van de 5-3-3-operatie, men kon verwachten dat er 7 miljard zouden binnenkomen.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — D'où sortent ces 7 milliards, Monsieur Bossuyt?

M. Bossuyt. — Nous avons eu des discussions en commission, Monsieur le Ministre, où en réponse à nos remarques, ce chiffre avait été lancé. Je ne dis pas qu'il s'agit d'un chiffre officiel mais il a été lancé.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Par qui?

M. Bossuyt. — Mais par vous-même, Monsieur le Ministre. C'est tout de même vous qui étiez présent en commission! Vous avez même dit que certains avaient dit que cela rapporterait 14 milliards, d'autres 12 milliards. Je veux bien admettre que vous n'avez pas accentué le fait qu'il s'agissait de 7 milliards.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Mais ce n'est pas exact. Je voudrais en tout cas savoir où et quand cela a été dit.

M. Bossuyt. — Je vous l'ai déjà dit: lors de la discussion en Commission du Fonds de l'Emploi. On en a discuté au moment où nous avons déposé les amendements pour obtenir un contrôle sur ces moyens. On en a discuté parce qu'il y avait des contrôles sur les dépenses et un contrôle sur les dépenses.

Wij hebben op dat ogenblik ingespeeld op de vraag van leden van de C.V.P. en op dat moment door de A.C.W. gevoerde actie: akkoord met de inleveringen, maar controle op de aanwervingen en iedere frank die niet besteed werd aan meer tewerkstelling, moet binnenkomen.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — C'est tout à fait faux! Le Fonds pour l'Emploi a été créé par un arrêté de pouvoirs spéciaux. On n'en a pas discuté. On en a discuté pour la première fois lors de l'examen du budget de 1984. Or le Gouvernement a fait sa prévision en juillet 1983 et depuis lors il n'a jamais été question que de 2,4 milliards: 1,4 milliard pour les grandes entreprises et 1 milliard pour les P.M.E.

Cela dit, j'aimerais tout de même savoir d'où vous sortez vos 7 milliards, car jamais cela n'a été une prévision donnée par le Gouvernement.

J'ignore d'où vous avez sorti ce chiffre de 7 milliards. Je l'ai trouvé un jour dans *De Morgen*, et depuis je retrouve ce chiffre partout.

M. Bossuyt. — Ce chiffre aurait dû paraître dans *De Morgen* mais ce n'est pas dans ce journal qu'il est paru.

Ten andere, Mijnheer de Minister, als men de berekeningen maakt en u kan ze maken: inspanningen, bijkomende aanwervingen, totale inleveringen, dan komt men precies — en in bepaalde nota's werd dat cijfer vermeld —; maar laat ons zeggen 2,5 miljard, ik laat die 7 miljard vallen.

Bij de begrotingscontrole heeft men veiligheidshalve gezegd dat er reeds een half miljard binnen was. Wat is daar eigenlijk verkeerd aan het lopen, Mijnheer de Minister? Het is een feit dat er twee regimes zijn. Er is vooreerst het algemeen regime. Het koninklijk besluit nr. 181 bepaalde dat wie niet door een C.A.O. was gebonden, de volledige opbrengst van de inlevering van het koninklijk besluit nr. 180 moet storten. De werkgever die wel gebonden is door een C.A.O. maar die zijn verplichtingen niet of onvolledig naleeft, moet voor de niet-gerealiseerde aanwervingen storten.

De berekening van de stortingen moet de juiste weergave zijn van de reële opbrengst van de inleveringen in 1983 en 1984. Ter zake moesten een aantal koninklijke besluiten worden uitgevaardigd met de berekeningswijze. Dat is dan ook gebeurd. Er zijn een aantal berekenings-koninklijke besluiten getroffen.

Deze storting loopt, eerst gecontroleerd door de sociale inspectie, die nagaat of aan de verplichting werd voldaan, via de R.S.Z. Om tot een betere inning te komen van de loonmatiging werd in de laatste herstelwet voorzien dat de werkgever welke niet door een C.A.O. zijn gebonden, een voorschot moeten storten van 2,5 pct. van de loonmassa. De werkgevers die wel gebonden zijn door een C.A.O. en die de voorziene verplichtingen niet hebben nageleefd moeten een voorschot van 1,5 pct. van loonmassa storten. Dat is ook bijkomend in de maatregelen gesteld omdat men op dat ogenblik reeds zag dat u in enorme moeilijkheden kwam met uw fondus.

Er wordt in voorzien dat de werkgevers die geen attest inleveren geacht worden niet gebonden te zijn door een collectieve arbeidsovereenkomst en die moeten dus ook betalen.

Hoe komt het dat men er niet in slaagt dat geld te verzamelen? Volgens mij moeten volgende redenen in overweging worden genomen. Ten eerste moet men rekening houden met de controle op het naleven van de C.A.O.'s, welke gebeurt door middel van kwartaalattesten welke door de ondernemingsraad moeten worden gereviseerd in het kader van de Mariëbel. Ik moet u zeggen dat op dit ogenblik de R.S.Z. nog bezig is met de bewerking van de eerste attesten van 1984. Ik zou u willen vragen of dat

klopt. Het is een feit dat gezien de tewerkstellingsverplichtingen liepen over twee jaar, de R.S.Z. nu nog geen uitspraak kan doen over de sommen die nog verschuldigd zijn. Bovendien is de dienst die deze attesten moet controleren onderbezet en niet voldoende uitgerust om deze controle aan te kunnen. Maar er is nog meer. Men is dus nog bezig met het onderzoek van de eerste attesten van 1984.

Ten tweede, in sommige bedrijven — dat is niet uw schuld, dat weet ik — werden onder druk van de werkgever door de ondernemingsraden attesten ondertekend die eigenlijk niet hadden mogen ondertekend zijn.

Ten derde, er zijn ook een aantal bedrijven die hun C.A.O. niet volledig hebben uitgevoerd, andere waarvan de graad van uitvoering nog in discussie is en weer andere die vrijstelling kregen. Welnu, van de 148 aanvragen voor vrijstelling bij het Ministerie van Economische Zaken en bij het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid werden 62 dossiers nog niet behandeld. Mijnheer de Minister, ik zou u willen vragen of deze cijfers kloppen.

Er zijn ook verscheidene ondernemingen waar de sociale inspectie nog een onderzoek moet doorvoeren omdat er discussie is over de mate waarin de C.A.O. werd uitgevoerd. Van de 959 bedrijven die een niet-getekend of verdeeld advies instuurden wachten er nog 494 — dat is de helft — op een onderzoek. 2122 bedrijven stuurden geen attest in; daarvan moeten nog 503 gevallen worden onderzocht.

Mijnheer de Minister, het is een feit dat de dienst die daarmee belast is, onderbezet is. Wanneer men evenwel maatregelen treft, moet men er terzelfder tijd voor zorgen dat de administratie de uitvoering van deze wettelijke maatregelen, de *follow-up* ervan, kan waarmaken.

Ook blijkt dat niet alle wettelijke maatregelen die de inning moeten mogelijk maken zijn getroffen.

Wat het regime van de K.M.O.'s betreft, is de situatie dezelfde. Het gaat hier vooral over K.M.O.'s die konden kiezen ofwel voor het normaal regime van het koninklijk besluit 183, ofwel voor het gunstregime van het koninklijk besluit 185. De meeste K.M.O.'s — 1 478 van de 2 084 — kozen voor het gunstregime.

Het koninklijk besluit nr. 185 stelt dat de K.M.O.'s globaal 2,5 pct. bijkomend personeel moet aanwerven. Er werden slechts 1,5 pct. aanwervingen gerealiseerd.

Mijnheer de Minister, het gaat hier over een globaal bedrag. U weet ongeveer wat u zal moeten terugvorderen maar u weet in het geheel niet van welke onderneming u hoeveel zal moeten terugvorderen. Er werden nog altijd geen wettelijke maatregelen genomen om ook daar de terugbetaling te eisen.

Mijnheer de Minister, ik wil u vragen niet te wachten tot de maand mei, zoals de heer Deneir het stelde, maar om zo vlug mogelijk ter zake de nodige maatregelen te treffen opdat uw tewerkstellingsbeleid niet zou mislukken. Men moet trachten met hetgeen de werknemers hebben betaald, oplossingen te bewerkstelligen. U dient er ten minste voor te zorgen en er garant voor te staan dat de opbrengst die niet werd aangewend teruggevorderd wordt en gebruikt door de overheid voor meer tewerkstelling. Ik hoop dat ik gehoor vind. (*Applaus bij de Socialisten.*)

M. le Président. — La parole est à M. le Ministre de l'Emploi et du Travail.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail (*à la tribune*). — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, l'assistance clairsemée, et le fait que nous ayons déjà débattu d'un certain nombre de problèmes il y a une quinzaine de jours à la suite de l'interpellation de M. Sleecx, me suggèrent d'être bref dans mes réponses.

Je voudrais partir de la dernière intervention de M. Bossuyt et, d'une manière quelque peu décontractée, j'essaierai de faire le point.

Si l'on prend en considération, macro-économiquement, la situation de notre pays en 1982, 1983, 1984, l'on ne peut pas dire, en termes de taux de croissance du produit national brut, que cette situation était fondamentalement différente des années précédentes.

Oui, elle s'est améliorée. Oui, le produit national brut s'est quelque peu accru, mais il n'empêche que nous avons été loin d'atteindre les 3 p.c. qu'il aurait fallu avoir tous les ans pour stabiliser le volume de l'emploi.

La même situation créant les mêmes effets, nous aurions dû connaître, au cours des années 1982, 1983, 1984, les mêmes pertes d'emplois que nous avons connus en 1979, 1980 et 1981... (*Interruption de M. Bossuyt.*) Ah non!...

M. Bossuyt. — Vous en arrivez quand même au niveau de 500 000 et quelque chômeurs?

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Cela ne change rien à la situation économique telle que nous la connaissons. Vous auriez pu tenir ce genre de discours quand on en était à 200 ou 300 000 chômeurs. Aucun économiste ne sait à quel moment l'on ne rencontre pas ce genre d'effets. Je constate que nous continuons à les subir. Si nous avions laissé aller les choses, nous aurions dû avoir — si je m'en rapporte à la situation que nous avons vécue sous le gouvernement précédent, alors que M. De Wulf était Ministre de l'Emploi et du Travail — et je le maintiens, 200 000 chômeurs supplémentaires. Je constate que ce n'est pas le cas.

L'année 1982 a été mauvaise, je ne l'ai jamais contesté. Au début de cette année-là nous en étions à 450 000 chômeurs complets indemnisés. Le temps de prendre les mesures, de les faire approuver et nous avons connu les 500 000 chômeurs de février 1983. Mais pour cela, il a fallu un an et nous avons dû subir, pendant un an, la même dégradation du volume de l'emploi que nous avions connue les années précédentes. Je constate aussi que depuis février 1983 nous oscillons autour de la barre des 500 000 chômeurs.

Et je devrais en quelque sorte m'excuser d'être arrivé à ce résultat. Mais nous sommes cependant parvenus à stabiliser le chômage dans ce pays, non pas à coup de trucs ou de statistiques, mais bien parce que nous avons pris toute une série de mesures. Et parmi celles-là, il est évident que celle qui a eu l'effet le plus quantitatif est, bien entendu, l'opération 5-3-3.

Essayons calmement de revoir ce problème. En définitive, quand on fait les comptes, on s'aperçoit que la modération salariale effective pour la période 1983-1984, liée à l'opération 5-3-3, n'a pas été en moyenne de 3 p.c. mais de 2,5 p.c. Les chiffres peuvent se calculer.

Je constate — et nous avons fait les comptes pour l'année 1983, je ne vais pas y revenir — que le résultat que nous avons obtenu est extrêmement important. Nous avons connu un nombre imposant de secteurs, d'entreprises qui ont passé les conventions.

Cela a-t-il atteint les rendements théoriques que l'on aurait pu escompter? Non. Et je dirai qu'il y a là un problème général qui sera posé à n'importe quel type de gouvernement, dans une démarche comme celle que nous avons vécue. Le fonctionnement de la machine sociale qui se traduit par des accords dans des centaines de secteurs et de milieux d'entreprises s'effectue avec des pertes de rendement. C'est comme une chaudière, elle n'atteint pas 100 p.c. de rendement. Aucune machine n'atteint cela.

Si on essayait de faire les comptes de ce qui aurait été atteint dans des conventions interprofessionnelles conclues librement par les interlocuteurs sociaux, on constaterait un écart considérable entre ce qui avait été l'intention des interlocuteurs sociaux et les résultats qu'ils obtenaient réellement. Cela me paraît relativement inévitable, car on ne peut atteindre, dans une mécanique sociale aussi compliquée que cela, les 100 p.c. de rendement.

Nous avons fait une première mondiale et le résultat obtenu est important eu égard au fait que nous avons pris les interlocuteurs sociaux à rebrousse-poil: un patron, *a priori*, n'aime pas la réduction du temps de travail et les syndicats, *a priori*, n'aiment les modérations salariales. On les a obligés à négocier sur des terrains qu'ils n'acceptaient aucun des deux, je le reconnais volontiers, mais nous y sommes arrivés.

Si on veut faire les comptes, il faut prendre en considération aussi le fait que dans des centaines d'entreprises les résultats de l'opération 5-3-3 ne se sont marqués que par une réduction du chômage partiel, mais c'est tout aussi important pour les travailleurs qui sont concernés. Cela n'a pas d'effet sur l'emploi, mais si ces entreprises n'avaient pas réussi cette opération, les travailleurs subissaient deux fois la modération; d'une part, une modération générale et, d'autre part, les pertes de salaire liées à des périodes de chômage partiel au sein des entreprises. Donc il faut prendre cela aussi en considération quand on essaie de faire le bilan d'une opération difficilement chiffrable sauf en termes budgétaires.

Nous commençons à disposer des analyses faites par l'ONEm sur le résultat du chômage partiel en 1983 et 1984. Personne ne peut nier que nous avons connu dans notre pays une évolution extrêmement favorable du chômage partiel pour raison économique ou pour raison d'intempéries au cours de cette période.

Dernier élément à prendre en considération: il faut bien se persuader que le calcul global et définitif de l'opération ne pourra se faire que dans quelques mois. Je l'ai déjà dit à plusieurs reprises et M. Deneir trouve que c'est bien dommage, c'est vrai. Mais comme vous le savez depuis longtemps, les chiffres ne sont connus que par le biais de l'O.N.S.S. avec un certain retard et nous ne pourrions donc faire le compte global de l'opération 5-3-3 que dans quelques mois, lorsqu'il sera possible d'ajouter aux chiffres de 1983, ceux de 1984.

Je reste persuadé que le résultat est extrêmement positif et important et que dans la majorité des cas les interlocuteurs sociaux ont joué leur rôle et rempli leurs obligations. Je peux évidemment toujours dire que là j'aurais aimé que ce soit mieux, qu'ailleurs j'aurais préféré un peu plus d'originalité. Il faut savoir ce qu'on veut, ou bien le Gouvernement impose partout des normes de manière délibérée et je crois qu'aucun gouvernement ne peut le faire.

Dès qu'il s'agit de discuter concrètement de formules d'aménagement ou de réduction du temps de travail personne ne peut se substituer aux interlocuteurs sociaux. Tous ceux qui pensent que cela peut être imposé par l'Etat rêvent complètement.

De heer Bossuyt. — Mijnheer de Minister, ik kan ergens nog in uw argumentering inkomen. De werkelijkheid is de werkelijkheid. Wanneer wij de evaluatie maken van datgene wat voorafging — dit is ook een politieke vraag — wat zal er dan gebeuren? U kan natuurlijk ook zeer punctueel aanduiden waar het misgelopen is. Op een aantal factoren heeft u geen vat, maar er zijn er andere waarbij dit wel het geval is. Ten eerste, er is het probleem van de verplichtheid van de zaak. Ten tweede, als men er dan niet in slaagt het resultaat te bekomen, dan moet datgene wat er voor ter beschikking werd gesteld teruggaan. Het mag geen cadeau zijn. Wat dit betreft, zou de Regering zich strikter moeten opstellen. Ik heb dit trouwens ook verschillende keren gevraagd.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Un autre problème est de savoir quelle est l'attitude du Gouvernement et la responsabilité politique du Ministre de l'Emploi et du Travail, notamment quand de tels accords ne sont pas respectés.

Je voudrais dire à cet égard deux choses: jamais, et je tiens à le confirmer, il n'a été question dans les hypothèses de travail que nous avons élaborées au sein du Gouvernement d'envisager autre chose qu'une hypothèse de 2,4 milliards — de versements d'entreprises n'ayant pas conclu d'accord ou ne les ayant pas respectés.

Il s'agit donc de 2,4 milliards pour la période 1983-1984. C'est important. Ces 2,4 milliards comportaient 1,4 milliard pour les grandes entreprises et un milliard pour les P.M.E. Le milliard relatif aux P.M.E. ne peut pas encore être récupéré car une décision doit être prise par mon collègue des Classes moyennes. Le dossier sera transmis au C.M.C.E.S. dans les prochains jours et la décision fera connaître les modalités selon lesquelles on pourra calculer ce que chaque petite ou moyenne entreprise doit payer. Donc le milliard accordé au Fonds pour l'Emploi des P.M.E. doit encore faire l'objet d'une mesure d'exécution.

J'en viens à ce qui relève plus particulièrement de ma responsabilité politique, c'est-à-dire le montant de 1,4 milliard. Nous en sommes à l'heure actuelle à 600 milliards de rentrées au Fonds pour l'Emploi. J'ai déclaré à plusieurs reprises que l'écart entre 1,4 milliard et 600 millions n'est pas un cadeau aux entreprises. Vous êtes par ailleurs très bien documenté sur ces chiffres. C'est bien la preuve que nous n'écarterons aucune des données du problème.

Vous pouvez critiquer ou regretter la lenteur administrative, le mauvais vouloir des entreprises, la difficulté d'exercer des contrôles; de tout cela je conviens mais tout ce que vous avez évoqué témoigne qu'au Ministère de l'Emploi et du Travail et au Ministère de la Prévoyance sociale, tout a été mis en œuvre, y compris des mesures judiciaires, pour faire payer les entreprises qui n'ont pas respecté les accords.

Nous avons aussi prévu d'introduire dans la loi des taux d'intérêts de retard pour éviter que des entreprises retardent sciemment le paiement pour y gagner en intérêts. Nous avons pris des mesures à cet égard et nous sommes en train de procéder à des récupérations. L'O.N.S.S. accuse des retards de recettes de plusieurs milliards qui sont l'objet de contestations et l'ONEM a, à peu près, un milliard en contentieux. Dès que l'on met la machine administrative en œuvre pour contraindre des gens à payer qui n'ont pas envie de le faire, cela prend beaucoup de temps.

Mais j'assume très clairement ma responsabilité politique. Il n'est pas question un seul instant de laisser une entreprise n'ayant pas respecté ses conventions libre et quitte de ses charges. Je voudrais d'ailleurs que vous me donniez la preuve de ce que vous avez avancé, Monsieur Bossuyt.

Les entreprises qui demandent des dispenses de versement, soit pour situation difficile ou situation économique exceptionnellement défavorable, ne les reçoivent qu'au compte-gouttes. Il n'y a quasiment pas d'entreprises ayant obtenu cette autorisation. Il faut, ou bien qu'elles aient subi des accidents graves provoquant des pertes d'exploitation ou qu'elles soient en faillite ou qu'elles se trouvent réellement dans des difficultés quasi insurmontables. Cela m'étonnerait que vous puissiez prouver qu'une entreprise en expansion, qui réalise un bon chiffre d'affaires, a reçu une autorisation de ce genre.

M. Bossuyt. — Certaines entreprises essaient.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Ah oui! Il y en a qui essaient! Nous sommes assaillis de demandes, surtout maintenant. Certaines entreprises semblent découvrir maintenant qu'elles devaient rechercher un accord en 1983 et 1984. On leur répond qu'elles peuvent établir cet accord en 1985-1986, mais que pour la période précédente, il faudra payer. J'aime autant vous dire qu'il n'y aura pas là de transformation des essais.

Je voulais rappeler ces choses et dire aussi à M. Leclercq que nous confirmons nos prévisions budgétaires pour 1985; 1984 fut, depuis vraiment très longtemps, la première année où le Ministre de l'Emploi et du Travail n'a pas été amené à demander des crédits supplémentaires. Nos prévisions pour 1984 furent le reflet correct de la situation. Nous avons atteint un chiffre de chômage, je parle ici de chiffres budgétaires, au mois de juin 1984 qui était approximativement celui que nous avions prévu, aggravé d'une légère hausse. Cela ressort des données qui vous ont été transmises. Notre intention est d'atteindre en 1985 la même stabilisation du chômage. Ce n'est pas parce que nous avons enregistré une augmentation en janvier que nous devons réduire nos hypothèses à la hausse.

J'en viens au traitement des statistiques et autres problèmes connexes. Nous avons donné l'autorisation à un certain nombre de chômeurs âgés d'exercer une activité réduite s'ils en ont l'occasion. On leur a dit que dans ce cas ils ne seront plus demandeurs d'emploi, mais qu'ils peuvent cumuler leur indemnité de chômage avec le revenu de cette activité professionnelle dans les mêmes limites que celles d'un pensionné. Ils le font librement. Vous savez très bien qu'ils sont déjà dispensés du pointage et qu'ils ne sont pas touchés par l'arrêté 143.

De quoi s'agit-il au juste? Il y avait dans d'autres cas une prépension spéciale dont une partie était payée par l'Etat. C'est un peu la même situation mais ils doivent se la constituer eux-mêmes par une activité professionnelle. Pourquoi ne pourrions-nous pas leur accorder la possibilité de gagner leur vie très modestement, alors qu'un pensionné peut le faire? Cela n'aura pratiquement pas d'influence sur la statistique mais aura simplement pour effet d'améliorer un peu la vie quotidienne d'un certain nombre de personnes qui augmentent leurs revenus de peu de chose en somme et pourront surtout exercer une activité. Je ne pense pas que cela soit répréhensible ou inintéressant.

Quant à l'interruption de carrière concernant les chômeurs, j'accorde que l'expression en elle-même présente un aspect comique, sinon absurde. Cela correspond cependant à des situations que vous connaissez bien, Monsieur Bossuyt.

Il peut arriver qu'à un moment donné un chômeur ou une chômeuse — prenons ici le cas d'une chômeuse — qui a des enfants malades ou qui, tout simplement, vient d'accoucher, souhaite ne pas reprendre un travail. Eh bien! elle risque dans certains cas de ne plus pouvoir profiter de l'allocation de chômage. Pourquoi ne pas reconnaître que, comme tout travailleur, un chômeur peut, pour des raisons familiales ou sociales, se trouver indisponible sur le marché de l'emploi et ce de sa propre volonté?

Dans le cas que je viens de citer la chômeuse peut souhaiter s'occuper personnellement de ses enfants ou, dans d'autres circonstances, elle peut être appelée à soigner ses parents malades. Il faut que l'on en prenne acte et, dans ce cas, le pointage n'est plus obligatoire, car il s'agit d'une suspension de la période de chômage. Mais il ne faut pas imaginer que cela peut concerner 50 000 personnes et, bien entendu, dans les cas que j'ai évoqués, l'inspecteur du chômage doit marquer son accord. Cette mesure pourra tout au plus intéresser 1 000 ou 2 000 personnes et je me demande en quoi une disposition de ce genre peut paraître absurde car elle ne fait que consacrer un droit identique à celui de tout travailleur. Cela ne peut en aucun cas être considéré comme dramatique ni conduire à une modification importante des chiffres en matière de chômage.

Je sais bien que M. Sleenckx me poursuit de ses acrimonies en me prêtant l'intention de manipuler les statistiques de chômage. Telle n'est certes pas mon intention car, je le répète, les mesures précitées ne peuvent concerner qu'un ou deux milliers de chômeurs âgés et peut-être un millier d'interruptions de carrière. C'est une chose que je tiens à rappeler car j'estime que de tels arguments sont un peu faciles.

Je ne crois pas qu'en 1985 nous connaîtrons un taux de croissance du P.N.P. supérieur à ce qui était prévu soit 1,5 p.c. La même hypothèse est valable pour 1986 et, pour atteindre notre objectif de stabilisation du chômage, des efforts importants doivent être consentis notamment en matière de partage du temps de travail où il faut essayer de dégager de nouvelles formules et initiatives. Nous avons agi en ce sens jusqu'ici et je constate que nos efforts commencent à être couronnés de succès.

M. Bossuyt. — J'admire vraiment votre confiance, Monsieur le Ministre.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Je voudrais en venir à présent à quelques points précis évoqués notamment par M. Gondry qui a posé le problème de la situation au sein du Fonds national de Reclassement social des Handicapés. Je dois répondre ici que c'est le Ministère de l'Emploi et du Travail qui, faute de décision des communautés, a dû prendre une série de mesures à la fois d'économie et de recettes supplémentaires.

Un autre intervenant a parlé du réassujettissement de l'Etat pour 1985. Il est vrai que la décision de réassujettissement a été prise après le dépôt du budget, c'est donc dans le cadre du *budget control* que nous réintroduirons le montant en question. L'anomalie sera corrigée.

M. Marc Olivier m'a interrogé au sujet des conventions 1985-1986 prévoyant des avantages en nature. Ma position est très claire à ce sujet: si je découvre une convention prévoyant des avantages en nature, elle sera refusée. Cela s'est d'ailleurs déjà produit à d'autres occasions.

M. Bossuyt. — Cela ne figure pas dans les conventions.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Dans le secteur de l'électricité j'ai refusé une convention. Bien entendu il faudra exercer un bon contrôle mais, je le répète, si nous constatons que des avantages en nature ont été accordés, ils seront supprimés. Je crois à ce sujet que le cas Cockerill-Sambre est suffisamment clair. Une manifestation a eu lieu ainsi qu'une intervention de l'inspection sociale et M. Gandois a déclaré que la situation existante n'était pas admissible. Si pareille situation se retrouve dans d'autres entreprises, nous ne laisserons pas faire.

Une série de remarques m'ont été formulées sur des longueurs dans le traitement de dossiers, notamment pour les prêts aux chômeurs, pour un certain nombre de C.S.T. ou de T.C.T. Je reconnais bien volontiers que la situation est parfois difficile. En ce qui concerne les prêts aux chômeurs, nous avons en quelque sorte été victimes de notre succès. Nous ne pensions pas qu'il y aurait autant de candidats. Mais les délais sont maintenant devenus plus courts qu'il y a quelques mois.

Quant au programme de résorption du chômage, je voudrais dire à M. Van Rompaey qu'il faut bien se rendre compte que ces emplois temporaires doivent demeurer temporaires et qu'il serait à mes yeux totalement inopportun d'en faire des emplois définitifs.

Deux problèmes se posent: le premier, qui me paraît grave et pour lequel nous devrions rapidement trouver une solution, est celui du statut des chômeurs mis au travail, notamment en termes de pension. Des chômeurs mis au travail sont parfois appelés à travailler 15 ou 20 ans dans les communes pour découvrir avec stupeur, à la fin de leur vie professionnelle, qu'ils ont droit à une pension de chômeur. Cela ne me paraît pas normal et je pense qu'il faut faire quelque chose dans le sens d'une harmonisation du statut, non pas en fonctionnant tout le monde mais en faisant un premier effort en faveur de cette catégorie.

Le second problème de ces programmes de résorption du chômage est que, si les besoins auxquels ont répondu les C.S.T. s'avèrent importants, si le travail est intéressant, les pouvoirs publics devraient se poser la question de savoir si l'on consolide définitivement ces opérations. Le Ministre de l'Emploi et du Travail ne peut rien faire car ce sont la plupart du temps d'autres départements qui sont responsables.

On a essayé de régler la situation via le Fonds budgétaire interdépartemental pour l'Emploi mais je m'aperçois que les communautés n'arrivent pas à adapter suffisamment leur appareil légal ou réglementaire pour faire un usage plus intensif de ce fonds. Je ne parviens pas à assurer un passage correct de témoin et c'est un regret que je formule. J'invite donc les uns et les autres à poser le problème au sein des exécutifs régionaux et communautaires.

Il faut bien dire qu'à l'heure actuelle, pour une série de cas, via le Fonds budgétaire, pour autant que l'on modifie un certain nombre de réglementations, il est possible d'opérer un transfert de fonds du Département de l'Emploi et du Travail vers les départements des communautés. Une série de conventions ont déjà été passées et cela devrait se multiplier pour mettre fin à une série de C.S.T. dans des secteurs où il n'y a plus de raison de les introduire.

Je voudrais revenir sur un point qui a fait l'objet de conversations et de discussions à la Chambre comme au Sénat: je veux parler de l'article 143 sur lequel M. Deneir a attiré mon attention comme d'autres intervenants.

Une première mesure a déjà été prise visant à préciser ce qu'il fallait entendre par chômage anormalement long. J'ai déjà déclaré que j'avais l'intention de modifier l'article 143 et il m'a fallu près de trois mois pour

obtenir un avis du comité de gestion de l'ONem sur cette mesure. Je viens enfin de le recevoir et j'espère pouvoir déposer au niveau du Gouvernement un projet de réforme de l'article 143 dans les toutes prochaines semaines. Cette réforme devrait permettre, non pas la suppression de l'article 143 dont j'ai toujours été adversaire puisqu'il est la contrepartie d'un régime qui ne comporte pas de limitation ou de fin de droit, mais une formule un peu plus intelligente de l'utilisation de cet article avec le même résultat.

Telles sont, Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, les réponses que je voulais faire aux différentes interventions dans l'examen du budget.

De heer Voorzitter. — De heer Leclercq heeft het woord.

De heer Leclercq (op de tribune). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, collega's, mijn repliek zal zeer kort zijn. Eerst en vooral zou ik het willen hebben over de begrotingsvooruitzichten waarover wij een discussie hebben gevoerd. Ik geef grif toe dat voor het eerst in 1984 uw begroting bij het eind van het jaar correct is gebleken en bijgevolg ook de raming van de verwachte evolutie van de werkloosheid.

Wat mij nog altijd een raadsel lijkt, is de andere zijde van de medaille, met name het aantal personen dat in de bijzondere tewerkstellingsprogramma's zal worden opgenomen. In dit verband heeft u mij geen antwoord gegeven op de vraag of het om 16 000 dan wel om 14 000 personen gaat. In het eerste gedeelte van uw verslag wordt 16 000 vermeld, in het tweede gedeelte 14 000. Op zichzelf reeds is het belangrijk te weten of er 2 000 personen min of meer in het bijzonder tewerkstellingsprogramma zullen worden opgenomen, maar bovendien heeft het ook budgettaire implicaties.

Inzake de uitgestelde leningen aan werklozen beweert u dat de termijnen verbeterd of ingekort zijn en de dossiers op een vluggere manier worden afgehandeld dan dit in het verleden en bij het van kracht worden van de maatregelen het geval was. Ik ben zo vrij daaraan te twijfelen. Bovendien heeft u mij niet geantwoord op mijn fundamenteel bezwaar dat, in geval van weigering, er daarvoor nooit enige motivering is, met andere woorden de Nationale Kas voor Beroepskrediet motiveert de weigering niet en de financiële tussenpersoon ter plaatse bij wie de leningsaanvraag werd ingediend is dus ook niet bij machte om de reden van de weigering aan de werkloze, dus de indieners van een dossier, mee te delen. Volgens mij zou het voor de werkloze interessant zijn te weten om welke reden zijn aanvraag wordt geweigerd. Hij kan daar dan eventueel nog een mouw aan passen, desnoods een ander aangepast dossier indienen, maar dat is hem nu niet mogelijk.

In verband met het artikel 143 verschillen wij fundamenteel van mening. Ik geef toe dat dit artikel op het ogenblik dat het tot stand is gekomen in feite het corollarium kon worden genoemd van het stelsel waarbij de werkloosheidsuitkeringen niet in de tijd werden beperkt. Toen bevond men zich evenwel in een periode van hoogconjunctuur en het was toen een instrument — misschien gering — om de effectief bestaande sociale fraude eventueel te bestrijden. Dat was bij het begin van de jaren zestig. U kan er nu die redenering niet verder op nahouden. Ik citeerde hieromtrent Beverage en ik geloof dat zijn citaat een correcte redenering inhoudt voor deze materie. Ik denk dat alle elementen dus aanwezig zijn om artikel 143 af te schaffen. Indien men daartoe niet overgaat, vind ik dat men het alleen zou mogen toepassen wanneer men werkelijk een werk heeft aangeboden aan een werkloze waarvan men vermoedt dat hij niet beschikbaar is op de arbeidsmarkt of niet bereid is zich in de arbeidsmarkt in te schakelen.

Mijnheer de Minister, er zijn nog een aantal vragen onbeantwoord gebleven doch ze zijn van ondergeschikt belang, onder meer inzake het effect qua tewerkstelling van de specifieke maatregelen voor de K.M.O.'s. Graag had ik geweten hoeveel de beide maatregelen die hier werden te berde gebracht aan tewerkstelling hebben opgeleverd. Misschien kon u daar momenteel geen concreet antwoord op geven omdat u nog niet over de sociale zekerheidsstatistiek beschikt. Toch ware het interessant te vernemen wat die maatregelen die budgettair toch een en ander te betekenen hebben — ik citeerde u een bedrag van 2 miljoen per werknemer — qua tewerkstelling kunnen opleveren.

M. Hansenne, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Aucune entreprise n'a introduit une demande.

De heer Leclercq. — Goed, ik neem van deze verklaring akte.

De heer Voorzitter. — De algemene bespreking is gesloten en wij vatten de artikelsgewijze bespreking van de begroting 1985 aan.

La discussion générale est close et nous passons à l'examen des articles du budget 1985.

Crédits pour les dépenses courantes (Titre I)
et pour les dépenses de capital (Titre II)

Article 1er. Il est ouvert, pour les dépenses du Ministère de l'Emploi et du Travail, afférentes à l'année budgétaire 1985, des crédits s'élevant aux montants ci-après en millions de francs :

Titre I — Dépenses courantes	91 323,4
Titre II — Dépenses de capital	18,0
Totaux	91 341,4

Ces crédits sont énumérés aux Titres I et II du tableau annexé à la présente loi.

Kredieten voor de lopende uitgaven (Titel I)
en de kapitaaluitgaven (Titel II)

Artikel 1. Voor de uitgaven van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1985 worden kredieten geopend ten bedrage van (in miljoenen frank) :

Titel I — Lopende uitgaven	91 323,4
Titel II — Kapitaaluitgaven	18,0
Totaal	91 341,4

Die kredieten worden opgesomd onder de Titels I en II van de hierbijgaande tabel.

— L'article 1er est adopté. (Voir Doc. Sénat n° 5-XVII (1984-1985) — N° 1.)

Artikel 1 wordt aangenomen. (Zie Stuk Senaat nr. 5-XVII (1984-1985) — Nr. 1.)

Bijzondere bepalingen betreffende de lopende uitgaven.

Art. 2. In afwijking van artikel 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, mogen geldvoorschotten worden verleend :

1° tot een maximumbedrag van 750 000 frank, aan de buitengewone rekenplichtigen van het departement, andere dan die bedoeld onder 2°, 3° en 4° hierna, die er uitgaven mee mogen betalen welke 100 000 frank niet overschrijden;

2° tot een maximumbedrag van 500 000 frank, aan de rekenplichtige van de sociale dienst, die er de uitgaven mee mag vereffenen, bedoeld onder artikel 11.05 van sectie 31 van Titel I van de bij deze wet gevoegde tabel en welke ook het bedrag ervan weze;

3° tot een maximumbedrag van 15 000 000 frank aan de buitengewone rekenplichtige van het departement, Algemene Administratieve Diensten, met het oog op de uitbetaling van de schuldvorderingen die geen 100 000 frank overschrijden, en welk ook het bedrag moge zijn van de verbruikskosten van water, van gas en van elektriciteit en de kosten van telefoon;

4° welke 750 000 frank overschrijden, aan de rekenplichtigen belast met het financieren van opdrachten, die gemachtigd worden de nodige voorschotten ter beschikking te stellen van de personen belast met een opdracht in het buitenland, zelfs indien deze voorschotten 100 000 frank overschrijden.

Dispositions particulières relatives aux dépenses courantes

Art. 2. Par dérogation à l'article 15 de la loi organique de la Cour des comptes du 29 octobre 1846, peuvent être consenties des avances de fonds :

1° d'un montant maximum de 750 000 francs, aux comptables extraordinaires du département, autres que ceux visés aux 2°, 3° et 4° ci-après, qui sont autorisés à payer, au moyen de ces avances, les dépenses n'excédant pas 100 000 francs;

2° d'un montant maximum de 500 000 francs, au comptable du service social qui est autorisé à liquider, au moyen de ces avances, les dépenses, quel qu'en soit le montant, prévues à l'article 11.05 de la section 31 du Titre I du tableau annexé à la présente loi;

3° d'un montant maximum de 15 000 000 de francs, au comptable extraordinaire du département Services administratifs généraux, à l'effet de payer les créances n'excédant pas 100 000 francs, ainsi que, quels qu'en soient les montants, les frais de consommation d'eau, de gaz et d'électricité et les frais de téléphone;

4° d'un montant supérieur à 750 000 francs aux comptables chargés de financer les missions, qui sont autorisés à mettre les avances nécessaires à la disposition des personnes chargées d'une mission à l'étranger, même si ces avances excèdent 100 000 francs.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 3. Le Ministre de l'Emploi et du Travail est autorisé à accorder des provisions aux experts et huissiers de justice qui interviennent pour compte de son département.

Art. 3. De Minister van Tewerkstelling en Arbeid is ertoe gemachtigd provisies te verlenen aan de deskundigen en gerechtsdeurwaarders, die voor rekening van zijn departement optreden.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 4. De betaling van de geboortetoelagen en de vergoedingen wegens begrafenis kosten geschiedt volgens de regels vastgesteld door artikel 23 van de wet van 15 mei 1846 op de rijkscomptabiliteit.

Art. 4. Le paiement des allocations de naissance et des indemnités pour frais funéraires s'effectue conformément aux règles établies par l'article 23 de la loi du 15 mai 1846 sur la comptabilité de l'Etat.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 5. Le crédit relatif aux crédits d'heures, prévu à l'article 33.06.02 de la section 31, Titre I, peut être transféré à l'article 60.02.A du Titre IV, section particulière du budget.

Art. 5. Het krediet met betrekking tot de kredieturen, uitgetrokken op artikel 33.06.02 van sectie 31, Titel I, kan worden overgedragen op het artikel 60.02.A van Titel IV, afzonderlijke sectie van de begroting.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 6. Het krediet met betrekking tot de uitgaven inherent aan de uitwerking, de ontwikkeling en de financiering van een programma voor hertewerkstelling, uitgetrokken op artikel 01.01, sectie 31, Titel I, mag overgedragen worden naargelang van de behoeften, op artikel 42.01 van dezelfde sectie en van dezelfde titel van deze begroting door middel van een koninklijk besluit en mits akkoord van de Minister van Begroting.

Art. 6. Le crédit relatif aux dépenses inhérentes à la mise au point, au développement et au financement d'un programme de remise au travail, prévu à l'article 01.01 de la section 31 du Titre I, peut être transféré, en fonction des besoins, à l'article 42.01 de la même section et du même titre de ce budget par voie d'arrêté royal et moyennant l'accord du Ministre du Budget.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 7. Le crédit relatif au Fonds budgétaire interdépartemental de promotion de l'emploi prévu à l'article 01.01 de la section 31 du Titre I peut être transféré à l'article 60.06.A du Titre IV, section particulière du budget.

Art. 7. Het krediet met betrekking tot het Interdepartementaal Begrotingsfonds ter bevordering van de werkgelegenheid uitgetrokken op artikel 01.01 van sectie 31, Titel I, kan overgedragen worden op het artikel 60.06.A van Titel IV, afzonderlijke sectie van de begroting.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 8. Het krediet, ingeschreven op artikel 01.01, sectie 31, Titel I (experimenten voor aanpassing van de arbeidstijd), mag overgedragen worden, naargelang van de behoeften, op het artikel 60.07.A van Titel IV, afzonderlijke sectie van de begroting.

Art. 8. Le crédit, inscrit à l'article 01.01 de la section 31 du Titre I (expériences d'aménagement du temps de travail), peut être transféré en fonction des besoins à l'article 60.07.A du Titre IV, section particulière du budget.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 9. Sur le crédit prévu à l'article 12.01, section 31, Titre I, peuvent être imputées des dépenses d'années antérieures.

Art. 9. Op het krediet uitgetrokken op het artikel 12.01, sectie 31, Titel I, mogen uitgaven van vroegere jaren worden aangerekend.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 10. Het provisioneel krediet ingeschreven onder het artikel 01.04 van sectie 31 — Titel I — van deze begroting mag volgens de behoeften worden verdeeld over de passende artikelen van dezelfde titel door middel van een koninklijk besluit en mits het akkoord van de Minister van Begroting.

Art. 10. Le crédit provisionnel inscrit à l'article 01.04 de la section 31 — Titre I — du présent budget peut être réparti selon les besoins par voie d'arrêté royal entre les articles appropriés du même titre, et moyennant l'accord du Ministre du Budget.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 11. Le montant des remboursements effectués par les agents du département pour les prêts consentis à charge de l'article 11.05, section 31, peut être porté au crédit d'un compte spécial ouvert au Titre IV, section particulière du budget, à gérer par le comptable du service social, en vue d'être réutilisé sous forme de prêts.

Art. 11. Het bedrag van de terugbetalingen door de personeelsleden van het departement voor de leningen toegestaan ten laste van artikel 11.05, sectie 31, mag op het krediet gebracht worden van een bijzondere rekening op Titel IV, afzonderlijke sectie van de begroting, te beheren door de rekenplichtige van de maatschappelijke dienst om opnieuw gebruikt te worden in de vorm van leningen.

— Adopté.
Aangenomen.

Titel IV — Afzonderlijke sectie

Art. 12. De verrichtingen op de speciale fondsen die voorkomen in de tabel van Titel IV gevoegd bij deze wet, worden geraamd op 4 363 800 000 frank, voor de ontvangsten en op 4 729 300 000 frank voor de uitgaven.

Titre IV — Section particulière

Art. 12. Les opérations effectuées sur les fonds spéciaux figurant au tableau du Titre IV joint à la présente loi, sont évaluées à 4 363 800 000 francs pour les recettes et à 4 729 300 000 francs pour les dépenses.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 13. Le mode de disposition des avoirs mentionnés aux fonds inscrits au tableau du Titre IV joint à la présente loi est indiqué en regard du numéro de l'article se rapportant à chacun d'eux.

Les fonds dont les dépenses sont soumises au visa préalable de la Cour des comptes sont désignés par l'indice A. Les fonds sur lesquels il est disposé à l'intervention du Ministre des Finances sont désignés par l'indice B. Les fonds sur lesquels il est disposé directement par les comptables qui ont opéré les recettes sont désignés par l'indice C.

Art. 13. De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor de fondsen ingeschreven in de tabel van Titel IV gevoegd bij de wet, wordt aangeduid naast het nummer van het artikel dat betrekking heeft op elk dezer.

De fondsen waarvan de uitgaven aan het visum van het Rekenhof worden voorgelegd, worden door het teken A aangeduid. De fondsen waarop door tussenkomst van de Minister van Financiën wordt beschikt, worden door het teken B aangeduid. De fondsen waarop rechtstreeks wordt beschikt door de rekenplichtigen die de ontvangsten hebben gedaan, worden door het teken C aangeduid.

— Adopté.
Aangenomen.

Wij bespreken thans de artikelen van de gecoördineerde tekst van de wetsontwerpen houdende aanpassing van de begroting 1984.

Nous passons maintenant à l'examen des articles du texte coordonné des projets de loi ajustant le budget 1984.

Texte Coordonné

I. — Ajustement des crédits

Article 1er. Les crédits prévus au Titre I — Dépenses courantes, et au Titre II — Dépenses de capital, du budget du Ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1984, sont ajustés suivant les données détaillées du tableau annexé à la présente loi et à concurrence de :

(En millions de francs)

AJUSTEMENTS	Crédits non dissociés	Crédits dissociés	
		Crédits d'engagement	Crédits d'ordonnan- cement
TITRE I			
<i>Dépenses courantes</i>			
Crédits supplémentaires de l'an- née courante	568,9	—	—
Réductions	4 188,6	—	—
Crédits supplémentaires pour an- nées antérieures	213,2	—	—
TITRE II			
<i>Dépenses de capital</i>			
Crédits supplémentaires de l'an- née courante	0,1	14,3	14,3
Réductions	—	—	—
Crédits supplémentaires pour années antérieures	—	—	—

Gecoördineerde tekst

I. — Kredietaanpassingen

Artikel 1. De kredieten, ingeschreven onder de Titel I — Lopende uitgaven, en onder de Titel II — Kapitaaluitgaven, van de begroting van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1984 worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij deze wet gevoegde tabel en ten belope van:

(In miljoenen frank)

AANPASSINGEN	Niet-gesplitste kredieten	Gesplitste kredieten	
		Vastleggings- kredieten	Ordonnan- cerings- kredieten
TITEL I			
<i>Lopende uitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar	568,9	—	—
Verminderings... ..	4 188,6	—	—
Bijkredieten voor vroegere jaren	213,2	—	—
TITEL II			
<i>Kapitaaluitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar	0,1	14,3	14,3
Verminderings... ..	—	—	—
Bijkredieten voor vroegere jaren	—	—	—

— L'article 1 est adopté (voir *Doc.* Senat n°s 6-XVII-1 et 6-XVII-1bis (1984-1985)).

Artikel 1 wordt aangenomen (zie *Stuk.* Senaat nrs. 6-XVII-1 en 6-XVII-1bis (1984-1985)).

II. — Instellingen in de sector van de persoonsgebonden materies in het Brussels Gewest die tot de bevoegdheid van het nationaal Parlement en de nationale Regering behoren

Art. 2. De bevoegde Ministers zijn gemachtigd om over te gaan tot de vastlegging, de ordonnanciering en de betaling van uitgaven voorzien in sectie 61, artikel 01.10 (artikelen 4, 16°, en 5, § 1, II, 3, van de wet van 8 augustus 1980).

Ann. parl. Chambre — Session ordinaire 1984-1985
Parlem. Hand. Kamer — Gewone zitting 1984-1985

II. — Etablissements dans le secteur des matières personnalisables qui relèvent dans la Région bruxelloise de la compétence du Parlement national et du Gouvernement national

Art. 2. Les Ministres compétents sont autorisés à procéder à l'engagement, l'ordonnancement et le paiement des dépenses prévues à la section 61, article 01.10 (article 4, 16°, et 5., §1er, II, 3, de la loi du 8 août 1980).

— Aangenomen.

Adopté.

III. — Dispositions diverses

Art. 3. Le crédit inscrit à l'article 42.03 de la section 31 du Titre I du présent ajustement peut être transféré, en fonction des besoins, à l'article 60.03.A du Titre IV, section particulière.

III. — Diverse bepalingen

Art. 3. Het krediet ingeschreven op het artikel 42.03 van sectie 31, Titel I, van onderhavige aanpassing kan overgedragen worden, naargelang van de behoeften, naar het artikel 60.03.A van Titel IV, afzonderlijke sectie.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. In Titel I — Lopende uitgaven, sectie 31, hoofdstuk I, § 2, in de artikelen 12.02 en 12.03 worden de bijkredieten vorige jaren die opgesomd worden in de bij deze wet gevoegde tabel, bij het begrotingsjaar 1983 gehecht.

Art. 4. Au Titre I — Dépenses courantes, dans la section 31, chapitre I, § 2, aux articles 12.02 et 12.03, les crédits supplémentaires années antérieures détaillés au tableau annexé à la présente loi sont rattachés à l'année budgétaire 1983.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. Les crédits ouverts par la présente loi seront couverts par les ressources générales du Trésor.

Art. 5. De bij deze wet toegestane kredieten zullen door de algemene middelen der Schatkist gedekt worden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. Deze wet treedt in werking de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 6. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

— Aangenomen.

Adopté.

Les votes sur le budget et le projet de loi auront lieu demain après-midi. De stemmingen over de begroting en het wetsontwerp zullen morgennamiddag worden gehouden.

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 8 VAN DE ARBEIDSWET VAN 16 MAART 1971 (ZONDER VERSLAG)

Bespreking

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 8 DE LA LOI DU 16 MARS 1971 SUR LE TRAVAIL (SANS RAPPORT)

Discussion

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, aan de agenda is de bespreking van dit wetsontwerp.

Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la discussion de ce projet de loi.

De bespreking is geopend.

La discussion est ouverte.

Het woord is aan de heer De Mol.

De heer De Mol (*op de tribune*). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, dit wetsontwerp heeft de bedoeling de discriminatie ten opzichte van vrouwen voor een bepaald soort arbeid weg te nemen.

Die discriminatie is echter slechts gedeeltelijk weggenomen en geldt enkel en alleen voor vrouwelijke mijnningenieurs. In feite blijft de discriminatie bestaan zoals zij bij de wet van 5 juni 1911 werd vastgelegd.

In de memorie van toelichting wordt duidelijk gesteld dat dit verbod in 1911 werd uitgebreid tot alle vrouwen wat betreft de toegang tot de mijnen, groeven en graverijen. Toendertijd golden de argumenten van moraliteit en bescherming van de zwakken. Dit geldt uiteraard niet meer in dezelfde mate als toen het geval was.

Ondergrondse arbeid blijft evenwel schadelijk voor vrouwen, hoewel de weerslag ervan sterk is wegens de evolutie en de verbetering van de extractie, de stofbestrijdingstechnieken en de beschermingsmiddelen.

Als tweede element wordt in de memorie gesteld dat ondergrondse arbeid zwaar is en grote spierkracht vergt. In de memorie van toelichting wordt daar nog bijgevoegd dat sommige deskundigen denken dat de vrouw bijzonder gevoelig is voor stof.

Naar mijn mening laat dit ontwerp de discriminatie bestaan. Schadelijkheid en ongezondheid van bepaalde beroepen geldt zowel voor mannen als voor vrouwen en heeft uiteraard niets te maken met het geslacht. Ofwel aanvaardt men het ongezonde van sommige beroepen zoals men nu doet, ofwel aanvaardt men dat niet. Als men die norm aanvaardt, geldt die zowel voor mannen als voor vrouwen. Voor de vrouw vermeldt men de dooddoener dat met name de moederrol ertoe noopt dat zij beter beschermd wordt dan de man.

Het argument dat ondergrondse arbeid zwaar is en grote spierkracht vereist, heeft niets te maken met het geslacht. Spierkracht verschilt van individu tot individu en heeft niets te maken met het feit of het om een man of een vrouw gaat. De selectie voor dergelijke arbeid gebeurt op grond van voorwaarden die niets te maken hebben met de verhouding man-vrouw.

Ik meen dat de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschap van 9 februari duidelijk stelt dat er geen enkele discriminatie mag zijn, of het nu gaat om mijnningenieurs of om gewone arbeiders. Dat mag geen enkele rol spelen.

Ik meen dat dit ontwerp de discriminatie ten aanzien van de vrouw niet wegneemt. Onze fractie zal zich dan ook, zoals in de commissie, bij de stemming onthouden.

M. le Président. — Mesdames, Messieurs, la discussion est close et nous passons à la lecture de l'article unique.

Dames en Heren, de bespreking is gesloten en wij gaan over tot de lezing van het enig artikel.

Article unique. L'article 8, premier alinéa, de la loi du 16 mars 1971 sur le travail est remplacé par la disposition suivante :

« Les travailleuses et les jeunes travailleurs ne peuvent effectuer des travaux souterrains dans les mines, minières et carrières. Cette interdiction n'est pas applicable aux travailleuses qui exercent la profession d'ingénieur des mines. »

Enig artikel. Artikel 8, eerste lid, van de arbeidswet van 16 maart 1971 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Werkneemsters en jeugdige werknemers mogen geen ondergrondse arbeid verrichten in mijnen, groeven en graverijen. Dit verbod is niet van toepassing op de werkneemsters die het beroep van mijnningenieur uitoefenen ».

Pas d'observation ? (Non.)

Geen opmerkingen ? (Neen.)

Le vote sur ce projet de loi aura lieu demain.

De stemming over dit wetsontwerp zal morgen worden gehouden.

WETSONTWERP WAARBIJ HET FONDS TOT VERGOEDING VAN DE IN GEVAL VAN SLUITING DER ONDERNEMINGEN ONTSLAGEN WERKNEMERS BELAST WORDT MET DE UITBETALING VAN EEN OVERBRUGGINGSVERGOEDING (ONTWERP OVERGEZONDEN DOOR DE SENAAT)

Algemene bespreking

PROJET DE LOI CHARGEANT LE FONDS D'INDEMNISATION DES TRAVAILLEURS LICENCIÉS EN CAS DE FERMETURE D'ENTREPRISES DU PAIEMENT D'UNE INDEMNITÉ DE TRANSITION (PROJET TRANSMIS PAR LE SENAT)

Discussion générale

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, aan de agenda is de algemene bespreking van het wetsontwerp.

Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la discussion générale du projet de loi.

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Marchand, rapporteur, heeft het woord.

De heer Marchand, rapporteur (op de tribune). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, ik zal in telegramstijl een toelichting geven over dit ontwerp dat ons door de Senaat werd overgezonden.

Het wetsontwerp strekt ertoe de Belgische wetgeving in overeenstemming te brengen met de richtlijn van 14 februari 1977 van de Europese Gemeenschap. Het doel is de gelijke behandeling te verzekeren van werknemers die na faillissement of gerechtelijk akkoord worden overgenomen. In dit verband bestaat er wel een C.A.O., nr. 32, die bij koninklijk besluit van 19 april 1978 bindend werd verklaard. De toepassing ervan gaf echter aanleiding tot moeilijkheden. Om deze op te lossen werd het huidige wetsontwerp voorgelegd.

De vier basisprincipes van dit wetsontwerp zijn de volgende :

1° de overname van de ondernemingen gebeurt binnen de zes maanden;

2° de werknemers die worden overgenomen zullen onder bepaalde voorwaarden genieten van een overbruggingsvergoeding;

3° deze vergoeding valt ten laste van het Fonds voor Vergoedingen voor de in geval van sluiting ontslagen werknemers;

4° de werknemers dienen te verzaken aan de verbrekingsvergoeding die dit fonds had moeten betalen.

De voorgelegde tekst draagt de goedkeuring weg zowel van de werknemers- als van de werkgeversorganisaties en werd in de Senaat eenparig aangenomen.

In onze commissie werden, na een korte bespreking, de artikelen en het wetsontwerp zoals het thans voorligt eenparig goedgekeurd.

Ik vraag dan ook dat de Kamer zich hierbij zou aansluiten en dit wetsontwerp goedkeuren. (Applaus bij de leden van de C.V.P.)

De heer Voorzitter. — De algemene bespreking is gesloten en wij vatten de artikelsgewijze bespreking van het wetsontwerp aan.

La discussion générale est close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Article 1er. La mission du « Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises », institué par l'article 9 de la loi du 28 juin 1966 relative à l'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises, est étendue conformément aux dispositions de la présente loi.

Artikel 1. De opdracht van het « Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting der ondernemingen ontslagen werknemers » dat is opgericht bij artikel 9 van de wet van 28 juni 1966 betreffende de schadeloosstelling van de werknemers die ontslagen worden bij sluiting van ondernemingen, wordt verruimd overeenkomstig de bepalingen van deze wet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Voor de toepassing van deze wet moet worden verstaan onder :

1° werknemers : de personen die krachtens een arbeidsovereenkomst of een leerovereenkomst arbeid verrichten;

2° werkgevers : de natuurlijke of rechtspersonen, die de onder 1° genoemde personen tewerkstellen;

3° overname van activa : het vestigen van een zakelijk recht op of het huren van het geheel of een deel van de activa van een failliete onderneming of van een onderneming die het voorwerp is van een gerechtelijk akkoord door boedelafstand;

4° datum van het faillissement : datum van het vonnis van faillietverklaring in de zin van artikel 442 van het Wetboek van Koophandel;

5° datum van het gerechtelijk akkoord door boedelafstand : datum waarop het verzoek door de rechtbank ontvankelijk wordt verklaard met toepassing van artikel 7 van de gecoördineerde wetten op het gerechtelijk akkoord;

6° het fonds : het « Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting der ondernemingen ontslagen werknemers ».

Art. 2. Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par :

1° travailleurs : les personnes occupées au travail en vertu d'un contrat de travail ou d'apprentissage;

2° employeurs: les personnes physiques ou morales qui occupent les personnes visées au 1°;

3° reprise de l'actif: soit l'établissement d'un droit réel sur tout ou partie de l'actif d'une entreprise en faillite ou d'une entreprise faisant l'objet d'un concordat judiciaire par abandon d'actif, soit la prise en location de tout ou partie de ce même actif;

4° date de la faillite: date de la déclaration de faillite au sens de l'article 442 du Code de Commerce;

5° date du concordat judiciaire par abandon d'actif: date à laquelle la demande de concordat est déclarée recevable par le tribunal, en application de l'article 7 des lois coordonnées sur le concordat judiciaire;

6° le fonds: le « Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. La présente loi s'applique en cas de reprise de travailleurs consécutive à la reprise de tout ou partie de l'actif d'une entreprise en faillite ou d'une entreprise faisant l'objet d'un concordat judiciaire par abandon d'actif, à condition que la reprise de l'actif intervienne dans un délai de six mois à partir de la date de la faillite ou du concordat, ou tout autre délai fixé par convention collective de travail conclue au sein du Conseil national du Travail et rendue obligatoire par arrêté royal.

Art. 3. Deze wet is van toepassing in geval van overname van werknemers als gevolg van de overname van het gehele of een gedeelte van de activa van een failliete onderneming of van een onderneming die het voorwerp is van een gerechtelijk akkoord door boedelafstand, op voorwaarde dat de overname van de activa geschiedt binnen een termijn van zes maanden vanaf de datum van het faillissement of het gerechtelijk akkoord of enige andere termijn vastgesteld bij collectieve arbeidsovereenkomst, gesloten in de Nationale Arbeidsraad en bij koninklijk besluit algemeen verbindend verklaard.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. De overgenomen werknemers wier activiteit onderbroken werd ten gevolge van het faillissement of van het gerechtelijk akkoord door boedelafstand kunnen aanspraak maken op een overbruggingsvergoeding ten laste van het fonds voor het tijdvak dat ingaat op de datum van die onderbreking als gevolg van de gehele of gedeeltelijke onderbreking van de activiteit van de onderneming en eindigt op de dag van de indienstneming door de nieuwe werkgever.

Art. 4. Les travailleurs repris dont l'activité a été interrompue à la suite de la faillite ou d'un concordat judiciaire par abandon d'actif peuvent prétendre à une indemnité de transition à charge du fonds pour la période qui prend cours à la date de l'interruption de leur activité consécutive à l'interruption totale ou partielle d'activité de l'entreprise et qui prend fin à la date de l'engagement par le nouvel employeur.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. Pour avoir droit à l'indemnité de transition, les travailleurs doivent:

1° soit être liés par un contrat de travail ou d'apprentissage à la date de la faillite ou du concordat judiciaire par abandon d'actif, soit avoir été licenciés au cours du mois précédant cette date et avoir droit à une indemnité de rupture qui n'ait pas été payée en tout ou en partie à cette date;

2° être repris au moment de la reprise de l'actif ou dans un délai supplémentaire de dix mois suivant celle-ci.

Art. 5. Om recht te hebben op de overbruggingsvergoeding moeten de werknemers:

1° ofwel op de datum van het faillissement of het gerechtelijk akkoord door boedelafstand verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst of een leerovereenkomst, ofwel ontslagen zijn tijdens de maand die deze datum voorafgaat en recht hebben op een verbrekingsvergoeding die op deze datum niet of slechts gedeeltelijk werd uitbetaald;

2° overgenomen worden op het ogenblik van de overname van de activa of binnen een daaropvolgende bijkomende periode van zes maanden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. De overbruggingsvergoeding is nochtans niet verschuldigd wanneer de werknemer, na door de nieuwe werkgever te zijn in dienst genomen op grond van een arbeidsovereenkomst met beding van proeftijd, tijdens deze proeftijd wordt ontslagen.

Art. 6. L'indemnité de transition n'est toutefois pas due lorsque après avoir été engagé par le nouvel employeur dans les liens d'un contrat de travail comportant une clause d'essai, le travailleur est licencié durant cette période d'essai.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. L'indemnité de transition ne peut être cumulée:

1° avec l'indemnité de rupture payée par le fonds en application de l'article 2 de la loi du 30 juin 1967 portant extension de la mission du Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises;

2° avec la rémunération due pour le travail presté pendant la période d'interruption totale ou partielle de l'entreprise ou pendant une partie de cette période.

Art. 7. De overbruggingsvergoeding kan niet worden gecumuleerd:

1° met de verbrekingsvergoeding die door het fonds werd betaald met toepassing van artikel 2 van de wet van 30 juni 1967 tot verruiming van de opdracht van het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting der ondernemingen ontslagen werknemers;

2° met het loon dat verschuldigd is voor de arbeid die verricht werd gedurende het tijdvak van volledige of gedeeltelijke onderbreking van de activiteit van de onderneming of gedurende een gedeelte ervan.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. De overbruggingsvergoeding is gelijk aan het brutoloon dat de werknemer genoot op het ogenblik van de onderbreking van de activiteit, begrensd tot een bedrag vastgesteld bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

Voor de toepassing van dit artikel, moet als loon worden aangezien, het loon bepaald in artikel 2 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers.

Het maximumbedrag van de overbruggingsvergoeding mag niet hoger liggen dan het maximumbedrag van de betalingen die door het fonds worden verricht met toepassing van artikel 6, laatste lid van de wet van 30 juni 1967.

Art. 8. L'indemnité de transition est égale à la rémunération brute dont le travailleur bénéficiait au moment de l'interruption d'activité, plafonnée à un montant fixé par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres.

Pour l'application du présent article, il y a lieu de considérer comme rémunération, la rémunération telle qu'elle est définie à l'article 2 de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs.

Le montant maximum de l'indemnité de transition ne peut être supérieur au montant maximum des paiements effectués par le fonds en application de l'article 6, dernier alinéa de la loi du 30 juin 1967.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 9. Le Roi peut, après avis de la commission paritaire compétente, dispenser le fonds des paiements prévus par la présente loi dans les branches d'activité dans lesquelles les mêmes avantages sont accordés par des conventions collectives de travail rendues obligatoires par arrêté royal.

Art. 9. De Koning kan, na advies van het bevoegd paritair comité, het fonds vrijstellen van de betalingen bepaald bij deze wet voor bedrijfstakken waar voordelen van dezelfde aard worden toegekend bij collectieve arbeidsovereenkomsten die algemeen verbindend werden verklaard bij koninklijk besluit.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. Wanneer het fonds de betaling van de overbruggingsvergoeding verzekert, is het gehouden:

1° de inhoudingen te doen die opgelegd worden bij toepassing van de belastingwetgeving, van de wetgeving betreffende de sociale zekerheid en bij toepassing van de bijzondere of collectieve arbeidsovereenkomsten in verband met de aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de aldus ingehouden bedragen aan de betrokken instellingen over te dragen;

2° aan de betrokken instellingen de werkgeversbijdragen te betalen die opgelegd worden door de wetgeving betreffende de sociale zekerheid en door de bijzondere of collectieve arbeidsovereenkomsten in verband met de aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid.

Art. 10. Lorsque le fonds assure le paiement de l'indemnité de transition, il est tenu :

1° d'effectuer les retenues imposées en application de la législation fiscale, de la législation relative à la sécurité sociale et en application des conventions particulières ou collectives de travail concernant les avantages complémentaires de sécurité sociale et de verser les sommes ainsi retenues aux organismes intéressés;

2° de payer aux organismes intéressés les cotisations patronales imposées par la législation relative à la sécurité sociale et par les conventions particulières ou collectives de travail concernant les avantages complémentaires de sécurité sociale.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 11. Le fonds est saisi de la demande de paiement à l'initiative du travailleur.

Le Roi détermine les modalités d'introduction de cette demande et les informations que le curateur, le liquidateur, le nouvel employeur qui reprend le travailleur et le travailleur sont tenus de communiquer au fonds.

Le Roi détermine les modalités des paiements effectués par le fonds ainsi que les formalités à remplir par celui-ci à l'occasion de ces paiements.

Art. 11. Het verzoek tot betaling wordt bij het fonds ingediend op initiatief van de werknemer.

De Koning bepaalt de wijze van de indiening van het verzoek en de inlichtingen die de curator, de vereffenaar, de nieuwe werkgever die de werknemer overneemt en de werknemer aan het fonds dienen te verstrekken.

De Koning bepaalt de wijze waarop de betalingen door het fonds geschieden alsmede de formaliteiten door dit laatste te vervullen ter gelegenheid van die betalingen.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 12. De rechtvorderingen van de werknemers tegen het fonds betreffende de betaling van de vergoeding bepaald bij artikel 5 verjaren drie jaar na de datum waarop het recht op vergoeding is ontstaan.

Art. 12. Se prescrivent par trois ans à partir de la date où est né le droit à l'indemnité, les actions des travailleurs contre le fonds concernant le paiement de l'indemnité prévue à l'article 5.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 13. Les articles 23 à 26 de la loi du 28 juin 1966 sont applicables à la surveillance de l'exécution de la présente loi.

Art. 13. De artikelen 23 tot 26 van de wet van 28 juni 1966 zijn mede van toepassing op het toezicht op de uitvoering van deze wet.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 14. Onverminderd de artikelen 269 en 271 tot 274 van het Strafwetboek, worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met een geldboete van 26 tot 500 frank of met één van die straffen alleen :

1° de werkgever, zijn aangestelden of lasthebbers, curatoren en vereffenaars die zich schuldig hebben gemaakt aan de overtreding van bepalingen van de ter uitvoering van artikel 11 genomen uitvoeringsbesluiten;

2° de werkgever, zijn aangestelden of lasthebbers, curatoren en vereffenaars die het krachtens deze wet georganiseerd toezicht hebben verhindert.

Art. 14. Sans préjudice des articles 269 et 271 à 274 du Code pénal sont punis d'un emprisonnement de huit jours à un mois et d'une amende de 26 à 500 francs ou d'une de ces peines seulement :

1° l'employeur, ses préposés ou mandataires, les curateurs et liquidateurs qui ont commis une infraction aux dispositions des arrêtés pris en exécution de l'article 11.

2° l'employeur, ses préposés ou mandataires, les curateurs et liquidateurs qui ont fait obstacle à la surveillance organisée en vertu de la présente loi.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 15. Les articles 28 à 31 de la loi du 28 juin 1966 précitée sont applicables aux infractions prévues par l'article 14.

Art. 15. De artikelen 28 tot 31 van de voornoemde wet van 28 juni 1966 zijn mede van toepassing op de in artikel 14 voorziene inbreuken.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 16. Artikel 4 van de wet van 28 juni 1966 betreffende de schade-loosstelling van de werknemers die ontslagen worden bij sluiting van ondernemingen, gewijzigd bij de wet van 28 juli 1971, wordt aangevuld met het volgend lid :

« De vergoeding wegens ontslag is niet verschuldigd aan de werknemer die de overbruggingsvergoeding geniet bepaald bij artikel 4 van de wet van waarbij het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting der ondernemingen ontslagen werknemers belast wordt met de uitbetaling van een overbruggingsvergoeding. »

Art. 16. L'article 4 de la loi du 28 juin 1966 relative à l'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises, modifié par la loi du 28 juillet 1971, est complété par l'alinéa suivant :

« L'indemnité de licenciement n'est pas due au travailleur qui bénéficie de l'indemnité de transition prévue par l'article 4 de la loi du chargeant le Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises du paiement d'une indemnité de transition. »

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 17. L'article 2 de la loi du 30 juin 1967 portant extension de la mission du Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises, modifié par la loi du 30 mars 1976, est complété comme suit :

« § 4. Par dérogation aux §§ 1er et 2, le fonds n'est pas tenu de payer l'indemnité de rupture au travailleur qui bénéficie de l'indemnité de transition prévue par l'article 4 de la loi du chargeant le Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises du paiement d'une indemnité de transition. »

Art. 17. Artikel 2 van de wet van 30 juni 1967 tot verruiming van de opdracht van het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting der ondernemingen ontslagen werknemers, gewijzigd bij de wet van 30 maart 1976, wordt aangevuld als volgt :

« § 4. In afwijking van §§ 1 en 2, is het fonds er niet toe gehouden een verbrekingsvergoeding te betalen aan de werknemer die de overbruggingsvergoeding geniet bepaald bij artikel 4 van de wet van waarbij het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting der ondernemingen ontslagen werknemers belast wordt met de uitbetaling van een overbruggingsvergoeding. »

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 18. De Koning kan de bepalingen van de wetten betreffende de oprichting en de taken van het fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting der ondernemingen ontslagen werknemers coördineren met de bepalingen welke deze op het tijdstip van de coördinatie uitdrukkelijk of impliciet gewijzigd mochten hebben.

Daartoe kan Hij :

1° de volgorde, de nummering van de te coördineren bepalingen en in het algemeen de teksten naar de vorm wijzigen;

2° de verwijzingen die voorkomen in de te coördineren bepalingen, met de nieuwe nummering overeenbrengen;

3° zonder afbreuk te doen aan de beginselen die in de te coördineren bepalingen vervat zijn, de redactie ervan wijzigen ten einde ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen;

4° het opschrift van de coördinatie bepalen.

Bovendien kan de Koning de verwijzingen naar de in de coördinatie opgenomen bepalingen die in andere niet in de coördinatie opgenomen bepalingen voorkomen, naar de vorm aanpassen.

Art. 18. Le Roi peut coordonner les dispositions des lois relatives à la création et aux missions du fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises avec les dispositions qui les auraient expressément ou implicitement modifiées au moment où la coordination sera établie.

A cette fin, Il peut :

1° modifier l'ordre, la numérotation et, en général, la présentation des dispositions à coordonner;

2° modifier les références qui seraient contenues dans les dispositions à coordonner en vue de les mettre en concordance avec la nouvelle numérotation;

3° modifier la rédaction des dispositions à coordonner en vue d'assurer leur concordance et d'en unifier la terminologie, sans qu'il puisse être porté atteinte aux principes inscrits dans ces dispositions;

4° arrêter l'intitulé de la coordination.

Le Roi peut, en outre, adapter la présentation des références que font aux dispositions reprises dans la coordination, d'autres dispositions qui n'y sont pas reprises.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 19. La présente loi entre en vigueur le premier jour du deuxième mois suivant la date de la publication au *Moniteur belge*.

Elle s'applique aux cas de reprise des entreprises dont la faillite ou le concordat judiciaire sont postérieurs à la date indiquée à l'alinéa 1er.

Art. 19. Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand volgend op de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Zij is van toepassing op de gevallen van overname van de ondernemingen waarvan het faillissement of het gerechtelijk akkoord door boedelafstand dateert van na de datum vermeld in het eerste lid.

— Adopté.

Aangenomen.

Le vote sur l'ensemble de ce projet de loi aura lieu jeudi.

De stemming over het geheel van het wetsontwerp zal donderdag worden gehouden.

Mesdames, Messieurs, nous allons interrompre ici nos travaux pour ce matin.

Dames en Heren, wij beëindigen hier onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

— La séance est levée à 12 h. 30 m.

De vergadering wordt om 12 u. 30 min. gesloten.

— Prochaine séance publique, cet après-midi à 14 heures.

Volgende openbare vergadering, deze namiddag om 14 uur.

